

3/16

ORNAMON
LEHTI

Valoa
suhdanne-
näkymissä
s.22

X²

Bisnestä potenssiin kaksi

Aineettomat
oikeudet haltuun

Sivu 10

ELINA HELENIUS
JUKKA JOKINIEMI
VERTTI KIVI
JOHANNA VUORIO

Myötätuulta

Ornamon arki on pyörähtänyt kesätauon jälkeen mukavasti käyntiin, sillä syksy näyttää puhaltavan muotoilualalle myötäisiä tuulia. Juuri julkaisemamme vuotuinen suhdannekatsaus kertoo alamme paranevista suhdannenäkymistä, mikä on ilahduttava uutinen varovasti elpyvässä taloustilanteessa.

Yli puolet Ornamon suhdannekatsaukseen osallistuneesta 130:sta alan yrityksestä kertoi kesällä liikevaihtonsa kasvusta ja yli 40 prosenttia kannattavuuden paranemisesta. Luottamus tulevaisuuteen näkyy muotoilualan yritysten kasvuhalukkuudessa; kasvupyrkimyksistään ilmoitti suhdannekyselyissämme 60 prosenttia vastaajista. Uutta kasvua haetaan kansainvälisiltä markkinoilta ja digitaalista toimintaympäristöä hyödyntämällä (suhdannenäkymistä lisää sivulla 22).

Kasvuodotusten muuttuminen kannattavaksi bisnekseksi vaatii hyvän bisnesstrategian lisäksi muun muassa kykyä tunnistaa ja hyödyntää luovan työn tuloksena syntyneen aineettoman omaisuuden mahdollisuudet. Tämä on muuttumassa yhä keskeisemmäksi menestystekijäksi markkinoilla, joita verkostomainen toiminta ja digitaalisuus muovaavat. Yritysten arvo muodostetaan tällä hetkellä entistä vahvemmin IPR:n, tarinoiden ja mielikuvien maailmassa, kuten toukokuuisessa seminaarissamme IPR:stä kasvua muotoilubisnekseen puhunut lakimies Antti Innanen tiivisti. Yrityksen arvo ei ole jo tuotetuissa koneissa vaan niiden potentiaalissa: siinä, mihin brändiä voidaan vielä käyttää ja laajentaa.

Olen iloinen voidessani kertoa, että olemme pystyneet vastaamaan yritysten kasvavaan tiedontarpeeseen IPR-kysymyksiin liittyen. Uusi kokoaikainen lakimiehemme **liris Adenius** on kesästä saakka palvellut jäseniämme lainoillisisissa ja kaupallisissa asioissa muun muassa IPR- ja kannattavuuskysymyksiin liittyen. Tässä lehdessä hän opastaa yrityksiä erilaisten suojamuotojen hyödyntämisessä ja IPR-strategian laadinnassa (sivut 16 ja 24–25).

Lehdessä haluamme nostaa IPR-kysymykset tapetille niin suunnittelijan, suunnittelun tilaajan kuin yrittäjänkin näkökulmasta. Kutsuimme joukon kiinnostavia muotoilualan ammattilaisia kertomaan miten he suojaavat luovan työnsä tuloksia ja mikä rooli aineettomien oikeuksien hallinnalla on heidän bisneksessään (s. 10–15). Hienoa uraa tekevien ammattilaisten vinkit kannattaa lukea tarkkaan. Heidän ja monien muiden kiinnostavien tekijöiden kädenjälkeä voi sen jälkeen ihaila uusien silmin Habitaressa, joka kuuluu itseoikeutetusti muotoilualan värikkääseen syksyyn. •

Salla Heinänen
Toiminnanjohtaja

PS. Ornamo onnittelee Helsingin kaupungin uutta muotoilujohtajaa! Kansainvälistäkin kiinnostusta herättänyt nimitys kertoo muotoilujattelun kasvavasta roolista kaupunkien strategisessa kehittämisessä.

Heidi-Hanna Karhu

Viikkotiedote

Jäsenenä saat tärkeimmät uutiset ja vinkit sähköpostiisi joka viikko.

Kotisivut

www.ornamo.fi

Jäsenpalvelut verkossa

Saat käsiisi koko Ornamon jäsenpalvelupaketin, mm. sopimusmallit, oppaat ja ajankohtaiset haut: www.ornamo.fi/kirjaudu

Finnishdesigners.fi

Luo oma portfoliosi ja näy ammattilaisten joukossa!

Ornamon lehti

Saat lehden kotiisi kannettuna neljä kertaa vuodessa. Sähköinen versio jäsenille: www.ornamo.fi/ornamon-lehti

Facebook

Tykkää Facebook-sivustamme niin pysyt aina ajan tasalla tärkeimmistä jäsenasioista ja Ornamon toiminnasta. Löydät meidät Facebookista nimellä Teollisuustaideteiden Liitto Ornamo.

LinkedIn

Seuraa meitä LinkedInissa ja liity muotoilualan ammattilaisten joukkoon. Löydät meidät nimellä The Finnish Association of Designers Ornamo.

Twitter

Ornamon Twitteristä luet tuoreimmat kuulumiset muotoilualalta. Twiittaa meille muotoilualan polttavista aiheista @Ornamo1

Instagram

Kurkista Ornamolaisten maailmaan kuvien avulla. Löydät meidät nimellä Ornamo1

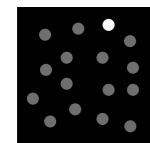
Kansikuva: Anni Koponen

VÄRIPIIRTEITÄ

sävy

valoisuus tai tummuus

värikylläisyys (saturaatio)

MUOTOPIIRTEITÄ

Muoto

pitkulaisuus

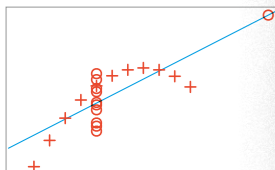
Sijainti ja asetelu ryhmittely, määrä

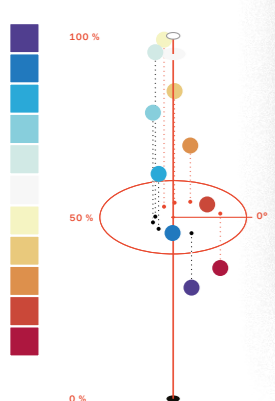
tiheys

Hyvä erottuvuus

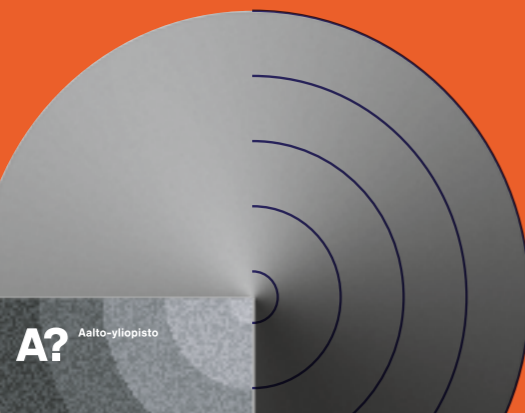
Kaksisuuntainen väriasteikko

Tieto näkyväksi

Juuso KOPONEN
Jonatan HILDÉN
Tapio VAPAASALO

INFORMAATIO-
MUOTOILUN
PERUSTEET

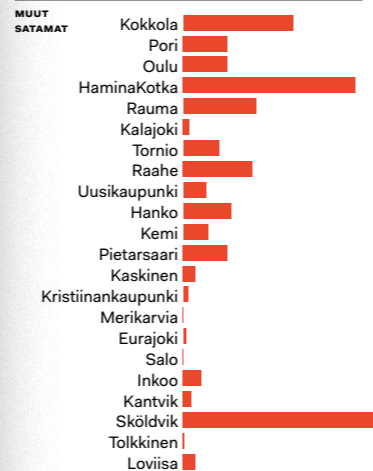
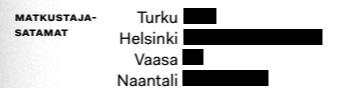
Miten esittää tietoa tehokkaasti?

+ **Tieto näkyväksi** on ensimmäinen suomenkielinen perusteos tiedon kuvallisen esittämisen tavoista. Se on suunnattu asiantuntijoille, tieteentekijöille, journalisteille ja kuvan tekemisen ammattilaisille, jotka haluavat syventää ymmärrystään tiedon esittämisen lainalaisuuksista ja keinoista. Teos sopii myös käytettäväksi oppikirjana korkeakoulutasoisessa informaatiomuotoilun opetuksessa ja täydennyskoulutuksessa.

→ **Tieto näkyväksi – informaatiomuotoilun perusteet ilmestyy Aalto ARTS Booksilta syksyllä 2016.**

→ **Tieto näkyväksi -seminaari 9.9.2016**

KATEGORIA:
liikennetyyppi

Aalto ARTS Books

books.aalto.fi

artsbooks@aalto.fi
tel. 050 431 8135

facebook.com/
aaltoartsbooks
@aaltoartsbooks

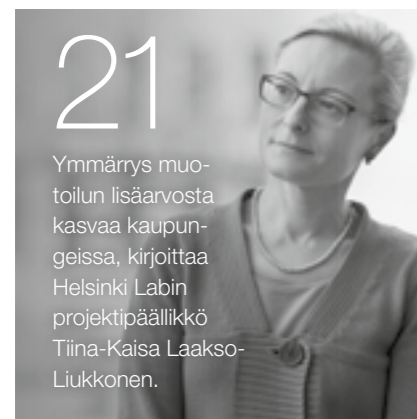
A! Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu

Nro 3/16

3 Pääkirjoitus	26 Suunnittelijat kertovat: KOKO3
5 Tapetilla	28 Ornamolainen: Nina Kallén
8 Kolumni: Pekka Toivanen	29 Ornamo palvelee: Hyödynnä jäsenetusi
10 Teema: Aineettomat oikeudet muotoilu- bisneksessä	31 Muotoilua Into-rahoituksella
18 Näkökulma: Aasian markkinat haastavat IPR-strategian	34 Jäsenille
21 Ytimessä: Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen	35 Ornamolainen
22 Suhdannekatsaus: kasvua näkyvissä	40 Näkökulma: Taide viestii yhteisöllisyydestä
24 Ornamo opastaa: Ota haltuun suojamuodot	43 Työhuoneella: Sarita Koivukoski
	44 Kuukauden taiteilijat: Ulla-Maija Vikman ja Caroline Slotte
	46 Ornamo media

Anni Koponen

Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen

Päivi Rintaniemi

IIRIS ADENIUS:

Aineeton oikeus tuottamaan

Immateriaalioikeuksilla tarkoitetaan oikeuksia aineettomaan omaisuuteen. Se tarkoittaa käytännössä oikeuksia esimerkiksi teokseen, malliin, tavaramerkkiin, patenttiin tai toiminimeen.

Aineettomista oikeuksista puhuttaessa käytetään toisinaan myös nimitystä IP-oikeudet tai IPR-oikeudet, joka tulee englannin kielen sanoista intellectual property (right).

Vaikka IPR-maailma vilisee erilaisia termejä, pohjimmiltaan kyse on Ornamon tuoreen lakimiehen **Iiris Adeniuksen** mukaan yksinkertaisesta asiasta. Ja tärkeästä, ennen kaikkea.

"Immateriaalioikeuksien tarkoituksena on kannustaa ja palkita luovan työn tuloksia. Sillä saadaan konkreettisesti aikaan tiettyjä oikeuksia, joita muilla ei ole", Adenius selvittää.

"Kun yritys tai henkilö omistaa aineetonta omaisuutta ja on osannut suojata omat oikeutensa, hänellä on mahdollisuus hyödyntää omaisuuttaan tavalla, joka ei ole mahdollista muille toimijoille. Parhaimmillaan tämä tarkoittaa merkittävää kilpailuetua esimerkiksi pääsynä uusille markkinoille tai perusteena säilyttää kalliimpia hintoja."

Ornamon uutena lakimiehenä kesällä aloittanut Iiris Adenius on työskennellyt aiemmin mm. juristina asianajotoimistossa sekä in-house tehtävissä keski-suuressa kasvuyrityksessä. Juridisen koulutuksen lisäksi hän hyödyntää uudessa tehtävässään kauppatieteiden maisterin tutkintoa ja omaa yrittäjäkokemustaan, mikä tarkoittaa Ornamon jäsenille entistä monipuolisempia palveluja.

Iiris palvelee Ornamon jäseniä tiistaisin ja torstaisin klo 9–17 numerossa 043 2112 723. Muina arkipäivinä voi lähettää sähköpostia iiris.adenius@ornamo.fi

Johanna Lassy-Mäntyvaara

→ Sivulla 10–16 muotoilun asiantuntijat kertovat aineettomien oikeuksiensa suojaamisesta ja hyödyntämisestä. Iiris Adenius antaa vinkkejä IPR-strategian laadintaan.

→ Sivuilta 24–25 voit ottaa talteen aineettomien oikeuksien koontitaulukon.

→ Helsinki Design Weekin ammatilaitapahtumassa Showroomissa 7.9. ja 9.9. Ornamon lakimies ja Tekniikan akateemisten TEKin asiantuntija pitävät tietoisuutta muun muassa yrityksen tärkeimpiin sopimuksiin ja kannattavaan yrittämiseen liittyen. showroomfair.com

” IMMATERIAALIOIKEUKSIEN TARKOITUKSENA ON KANNUSTAA JA PALKITA LUOVAN TYÖN TULOKSIA.

Laura Väinölästä vuoden nuori muotoilija

Design Forum Finlandin Vuoden nuori muotoilija -palkinnon on saanut suunnittelija **Laura Väinölä**. Hän toimii brändijohtajana PRE Helsingissä ja luovana johtajana kuvaustoimisto Duotonessa.

Palkintojuryn mukaan Laura Väinölä on erinomainen esimerkki uuden sukupolven muotoilijasta, joka toimii yrityksessä muotoilujohtajana tai luovana johtajana. Työ vaatii laaja-alaista ja monipuolista sekä muotoilualan että yritystoiminnan prosessien tuntemusta – unohtamatta kuitenkin luovuutta ja ennakkoluulottomuutta. Väinölä jatkaa uusien toimien ohella myös perustamansa virtuaalisen kukkakaupan Flora & Lauran sekä tapahtumatuotantoja tekevän Elsa Eventfulin parissa.

Vuoden nuori muotoilija -palkinto perustettiin vuonna 2000 ja se jaetaan nyt 15:nneen kerran.

Juho Hattunen

Laura Väinölä perustama Flora & Laura on suunnittelijan oman kuvauksen mukaan "kukkakauppa, jota ei ole". Käytännössä Väinölä tekee kukista uudentyyppisiä asusteita, somistuksia ja taidetta.

→ Vuoden nuori muotoilija 2016 -näyttelyinstallaatio on esillä Kansalliskirjaston Kupolisalissa, Unioninkatu 36, 5.–17.9.2016.

A' Design Award and Competition

Lahtelainen muotoilija **Ari Korolainen** on palkittu Italiassa A' Design Award and Competition -kilpailussa. Korolaisen suunnittelema Pocket-muistivihko (Private case) palkittiin kansainvälisen kilpailun Runner Up -kategoriassa. Lisäksi Korolainen valittiin samassa kilpailussa Designer of the Year -ehdokkaaksi, World designer ranking -listalla sijalle 81.

Pocket-muistivihon kannet ovat uusio-nahkaa, paperi uusiopaperia ja sisus vaihdettavissa.

Muotoilijat kehittämässä uuden työn muotoja

Muotoilijoiden pilottiryhmä kartoittaa näkökulmia tulevaisuuden työhön henkilöstöyrittäjä Opteamin kanssa toteutettavassa projektissa, joka käynnistyi kesällä. Ryhmään valituille Ornamon jäsenille tarjotaan työtilaisuuksien rinnalla työelämävalmennusta, jonka tavoitteena on tukea muotoilijoiden ammatti-identiteettiä työn muutoksessa. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on mukana projektissa tutkimassa uudenlaisia työllistymismalleja ja kehittämässä menetelmiä, joita voidaan hyödyntää myös muilla aloilla.

ornamo.fi/uusityo

Tiesitkö että:
16 % Ornamon suhdannekyselyihin vastanneista yrityksistä panostaa määrätietoisesti kansainväliseen toimintaan.
41 % yrityksistä on kiinnostuneita Kiinan markkinoista.

Kalle Katalla

Stenrosin mukaan Helsingissä on vahva ymmärrys siitä, että tapa kehittää julkisia palveluita on väistämättä muuttumassa.

Helsinki sai muotoilujohtajan

Helsingin muotoilujohtajana (Chief Design Officer) aloitti syyskuun alusta tekniikan tohtori, arkkitehti SAFA **Anne Stenros**. Hän siirtyi tehtävään Aalto-yliopiston Professor of Practice, IDBM -ohjelmajohtajan paikalta ja toimi aiemmin Kone Oyj:n muotoilujohtajana vuosina 2005–2015. Helsinki sai muotoilujohtajan ensimmäisten kaupunkien joukossa koko maailmassa, mikä vahvistaa kaupungin edelläkävijän roolia muotoiluosaamisen hyödyntämisessä. Helsinki on viimeisen neljän vuoden ajan tuonut käyttäjälähtöisen suunnittelun osaksi kaupungin kehittämistä yhteensä yli 100 hankkeessa.

FAKTA

74%

Ornamon suhdannekatsaukseen vastanneista yrityksistä 74 % hyödyntää bisnessessään sosiaalista mediaa. Yli puolet vastaajista ilmoitti hyödyntävänsä digitaalista toimintaympäristöä uusien asiakasryhmien tavoittamisessa.

3 KYSYMYSTÄ

Aura Seikkula,
ArtHelsinki, taiteellinen johtaja

1. Miten ArtHelsinkiä on uudistettu?

Pitkäjänteisesti, meillä on nyt ohjelmaelementtejä ympäri vuoden. Kansainväliseen yhteistyöhön perustuva ArtHelsinki Events pidetään marraskuussa seuraavan kerran. Tulevina tapahtumapaikkoina suunnittelemme muun muassa Moskova ja Venetsiaa. Syksyn ArtHelsinkiin teemme sisältöyhteistyötä amerikkalaisen Moving Image -mediataidemessujen kanssa. Messujohtajat kuratoivat ArtHelsinkiin video- ja mediataideohjelmiston. Järjestämme myös maailman ensimmäisen galleriresidenssin kahdeksi viikoksi Helsinkiin. Ensimmäistä kertaa voidaan todella puhua kansainvälisestä ohjelmistosta ja osallistujista.

2. Millaisena näet taideollisen taidekentän?

Kuvataiteissa on suurta kiinnostusta taideolliseen ajatteluun. Se, mikä aikaisemmin nähtiin heikkoutena, on nyt vahvuus: monien toimialojen ja näkökulmien yhdistäminen sekä tuotantoprosessin viimeistely. Kädentaitojen arvostus kuvataiteissa nousee koko ajan. Kun puhutaan visuaalisista taiteista, en haluaisi erotella kuvataiteita ja taideollista muotoilua, ne ovat osa samaa kokonaisuutta.

3. Mikä on kuratoinnin hyöty yleisöille?

Kuten totesin väitöskirjassani, taide saa oikeutuksensa kohtaamisesta. Taide on olemassa sellaisenaan, mutta tarvitaan toimijoita ja tahoja, joiden avulla taide kohdataan. Taiteen mahdollisuudet ovat niin laajat, että tarvitaan paljon erilaisia toimijoita, jotta taiteen saavutettavuus lisääntyy. Taiteen esittämisessä on aina mietittävä konteksti, esimerkiksi miten taideteokset esitetään suhteessa toisiinsa teoksiin, ja se on kuratorin tärkeimpiä tehtäviä.

99 muotoilu-johtajaa

Pekka Toivanen
on designstudio Muotohiomon toimitusjohtaja

Helsingin kaupunki panostaa nyt toden teolla muotoiluun – niin kaupunkiorganisaation huipulla kuin maan tasallakin. Samalla kun kaupungin uudeksi muotoilujohtajaksi valittu, people flow -yhtiö Koneella vaikuttanut **Anne Stenros** siirtyy Aaltoyliopiston IDBM-ohjelmajohtajan paikalta kauppatorin laitaan, myös henkilöstöhierarkian pyramidin jalustassa kuhisee.

Opetusvirasto räväyttää syyskuussa kaikkiin kaupungin kouluihin oman muotoilupaketinsä. Se tarjoaa eväät rehtoreille ja kaikille opettajille ravita nälkäisiä luovia mukuloita designosaamisella. Hankkeen ytimessä on 7-kohtainen muotoiluprosessi, jota soveltamalla koululaiset voivat muotoilla muutoksen. Muutoksen omaan päiväänsä, omaan ympäristöönsä ja koulun palveluihin. Valitus ja mutina muuttuvat toiminnaksi, suunnitelmiksi ja ehdotuksiksi, joihin kaupunki lupaa ottaa kantaa.

Muotoiluprosessi on kokenut valtaisan renessanssin. Insinöörimäisestä projektinhallinnasta, ammattilaisten omimasta suunnittelutaidosta, on tulossa kansalaistaito. Onko todella näin?

Satavuotiaan Suomen kunniaksi avataan pian kaikkien kansalaisten Keskustakirjasto. Se nousee jo kovaa

” KOULULAISET
VOVAT MUO-
TOILLA MUUTOKSEN.

vauhtia keskelle Töölönlahden rantaa. Talon toinen kerros on varustettu lähes kaikilla mahdollisilla digitaalisilla vimpaimilla 3D-tulostamisesta aina musiikin tekemiseen. Parempia resursseja suunnitteluun ja prototypointiin ei löydy edes monesta muotoilutoimistosta. Suunnittelun välineet tulevat kaikkien ulottuville – ilmaiseksi.

Mitä hyötyä tästä on koululaisille? Ainakaan muotoilukasvatus ei enää ole vain kuvismaikan varassa. Muotoilukasvatuksen pointtina on vahvistaa helsinkiläisten oppilaiden omistajuutta kaupungista. Kaupunki on meidän ja me osaamme muotoilla aloitteemme niin, että ideasta kehitetty toteutus suunnitelma. Kaupunki ei saa enää ruusuja tai risuja, ei valituksia ja mielenosoituksia, vaan konkreettisia ehdotuksia, joihin voi ottaa kantaa ja panna toimeksi.

Koukataan vielä lopuksi Turkuun. Luin kesällä yhden kirjan. Rauno Lah-tisen Turun puretut talot. Mahtava kirja – kuvaus kadonneesta Turusta ja miten se hävitettiin. No – mikäpä oli se 50-luvun kaupunkiarkkitehdin motto? Suunnittelu on ammattilaisten asia. Kaikki kaupunkikuvaan liittyvät suunnitelmat piti tehdä VALMIIKSI ennen kuin niitä sai kansalaisille näyttää – muutenhan suunnittelu olisi mennyt sekaisin. Sitä paitsi – mitäpä tavalliset turkulaiset olisivat modernista kaupunkisuunnittelusta ymmärtäneet? Niinpä!

Hienoa että kouluistamme kasvaa pian valmiita yhteisölliseen suunnitteluun perehtyneitä muotoilujohtajia. Heitä tarvitaan – ei vaan viraston huipulla vaan kaupungin kuhinassa muutosta muotoilemassa. •

Vaikuttavaa vuoropuhelua!

Opas tulokselliseen muotoiluhankintaan

Lataa omasi: ornamo.fi/hankintaopas

ornamo

Tom
Dixon.

ORIENT OCCIDENT

f i orientoccident.fi

O
&O

"SUUNNITTELIJA OMISTAA OIKEUDET, ME VAIN VUOKRAAMME NIITÄ"

Pyysimme neljää muotoilualan ammattilasta kertomaan, miten he suojaavat luovan työnsä tuloksia, ja mikä rooli aineettomien oikeuksien hallinnalla on heidän bisneksessään. Sopimusten voima kävi keskusteluissa selväksi, samoin erilaisten suoja-
muotojen tuoma uskottavuus.

Teksti: Meri Eskola
Kuvat: Anni Koponen

← Vertti Kivi

Työ: Head of design yrityksessä dSign Vertti Kivi & Co. Yrityksessä 20 työntekijää ja yli 1 000 toteutettua kohdetta.
Motto: "Hyvä design on viesti tulevaisuudesta." Haluamme yhä nopeammin yhä korkeammalle.
Habitare-messuilla näemme: Energisen Vertti Kiven puhumassa Finnair Airbus A350:n designin synnystä.

Johanna Vuorio →

Työ: Nikari Oy:n toimitusjohtaja, pienessä yrityksessä työn sisältö vaihtelee laajasti päivittäin.
Motto: Minulla ei ole vakiomottoa – jokainen päivä tarvitsisi eri moton.
Habitare-messuilla näemme: Nikarin huonekaluja Habitaren konseptikahvilassa.

← Elina Helenius

Työ: Ammatinharjoittaja Studio Elina Heleniuksessa, tekee tekstiili-, pinta- ja värisuunnittelua sekä konsultointia.
Motto: "Kauneus ei tee kenellekään pahaa, eikä sitä ole maailmassa liikaa."
Habitare-messuilla näemme: Mattomalleja VM-carpetilla ja vanerisen akustiikkapaneelin ECO Design -näyttelyssä.

Jukka Jokiniemi →

Työ: Innolux-valaisinten valmistaja ja perustamansa Innojok-yrityksen toimitusjohtaja.
Motto: "Rakkaus tuottamiseen ja tekemiseen yhdessä kovan ammattitaidon kanssa kantaa suomalaista muotoilua kansainvälisillä markkinoilla", kuten joku kuuluisista muotoilijoistamme on sanonut.
Habitare-messuilla näemme: Uutuuksia suomalaisilta muotoilijoilta, muun muassa Harri Koskiselta, Samuli Naamankalta sekä Pauli Partaselta.

"Seulomme kaikki meille esitetyt ideat, ja toisinaan vastaan tulee samoja ideoita – maailmassa vain on rajallinen määrä muotoja", kertoo Innolux-valaisinten valmistaja ja Innojok-yrityksen toimitusjohtaja Jukka Jokiniemi. "Suunnittelijat ovat aina hyvin hämmästyneitä samankaltaisuudesta ja kiitollisia palautteesta – Suomessa emme ole törmänneet tahalliseen plagiointiin."

1

Millaisia sopimuksia teette tuotteidenne oikeuksista? Oletteko joutuneet reagoimaan rikkeisiin?

VERTTI KIVI: Asiakkaillamme on hyvin erilaisia tarpeita – riippuen esimerkiksi siitä suunnittelemmeko heille lentokoneen tai hotellin sisustusta vai tuotteita. Sovellamme sopimus pohjaamme tapauskohtaisesti ja muokkaamme sitä aina ammattilaisen kanssa.

Meille kipukohta on se, jos asiakas ostaa tilasuunnittelun yhteen kohteeseen, mutta monistaakin sen kolmeen – monistaminen on okei, mutta ylimääräisistä neliömetreistä pitää maksaa.

ELINA HELENIUS: Myyntitilanteessa luovutan asiakkaalleni käyttöoikeuden. Hän saa oikeuden valmistaa ja myydä suunnittelemani tuotetta. Tekijänoikeuden eli copyrightin pidän aina itselläni. Juuri tämän määrittelen kirjalliseen sopimukseen.

Kokemus on osoittanut, että kirjallinen sopimus myyjän ja ostajan välillä on ainut, mihin voi vedota ja luottaa, jos eteen tulee oikeusrikkomuksia.

JOHANNA VUORIO: Meillä on rekisteröity tavaramerkki Nikari-nimelle. Tavaramerkki antaa luotettavan ja uskottavan kuvan toiminnastamme. Lisäksi se suojaa nimeämme ja tuotteitamme pahimmilta kopioilyllyönneiltä. Pienenä ja kansainvälisesti nuorena yrityksenä emme millään pysty estämään kaikkea kopiointia, mutta meille tärkeimmillä markkinoilla olemme tavaramerkkimme tunnettuuden kautta vahvempia.

JUKKA JOKINIEMI: Yhteistyösuhteissamme käytämme Ornamon sopimus pohjaa, ja jotkut suunnittelijoistamme ovat olleet sitä asiantuntijoina jopa laatimassa. Sopimuksemme on luonteeltaan hyvin suunnittelijaystävällinen, varma ja luotettava. Luottamus suunnittelijan ja valmistajan välillä on kaikkein tärkeintä: meillä suunnittelijat saavat nähtäväkseen tuotekustannukset ja myyntiluvutkin niin halutessaan.

Valaisimet ovat pienivolyymisiä tuotteita eikä kansainvälinen markkina ole kopioinnin kannalta erityisen herkkä. Lokki-valaisimesta olemme nähneet kopioita, mutta niitä oli niin vähän, ettemme lähteneet puuttumaan asiaan.

CAFÉ Skandi -tuoli ja -pöytä sekä ARKIPELAGO KVP10T-pöytä ja ARKIPELAGO KVI10T-penkki, Nikari Oy. Kuva: Studio Chikako Harada.

2

Miten hinnoittelette aineettomat oikeudet?

VERTTI KIVI: Meillä on käytössä tuotteiden rojaltpalkkioita, kiinteitä monistuskorvauksia, prosentuaalisia korvauksia ja kertakorvauksia käytössä. Lisäksi käytämme suunnittelu- ja konseptikorvauksia. Mielestäni jokainen case pitää miettiä uniikkina, koska ne ovat vain harvoin samanlaisia.

ELINA HELENIUS: Suunnittelemani tuotteella tai mallilla on hinta, joka määritellään tapauskohtaisesti. Korvaus voi olla kertaluonteinen, rojaltpohjainen tai näiden yhdistelmä. Vaihtokauppaa en käy.

JUKKA JOKINIEMI: Maksamme suunnittelijoiden rojaltimaksut poikkeavasti myyntikatteeseen, emme myyntihintaan. Tästä tulee toisinaan suunnittelijoilta jupinaa, mutta myyntikate on se summa, joka todellisuudessa jää tilinpäätöksessä viivan alle tuotoksi. Jos tuote ei myy, kukaan ei tienaa. Tämä haastaa kaikki tekemään osuutensa niin hyvin kuin mahdollista.

Voimme purkaa sopimuksen, jos tuote ei käy kaupaksi – palautamme tuoteoikeuden, mutta pidämme muotit ja työkalut, ellei toisin sovita. Suunnittelija voi viedä tuotteensa muualle tuotantoon.

"KUN YHÄ USEAMPI TUNNISTAA NIKARIN NIMEN JA YRITYKSEN MALLISTON HE MYÖS OSAAVAT MÄÄRITELÄ MAHDOLLISET ETEEN TULEVAT JÄLJITELMÄTUOTTEET KOPIOIKSI."

Elina Heleniuksen HANKI-ryijy. Kuva Elina Helenius.

"Olemme vielä sen verran pieni ja kansainvälisillä markkinoilla nuori yritys, ettemme millään pysty estämään kaikkea kopiointia, mutta meille tärkeimmillä markkinoilla olemme tavaramerkkimme tunnettuuden kautta vahvempia", kertoo Nikari Oy:n toimitusjohtaja Johanna Vuori. "IPR-mielessä brändääminen tuo tätä samaa turvaa."

3

Miten rajaatte oikeuksien käytön?

VERTTI KIVI: Jos suunnitteluprosessissa syntyy tuoteinnovaatiota, niiden tekijänoikeudet kuuluvat meille. Rajaus voidaan sijoittaa aikaan, määrään, tuotteen ominaisuuteen tai kohteeseen. Meille tärkeintä on rajata tila kokoon.

JOHANNA VUORIO: Nikarilla on lakimiesten yhteistyössä laatima ”Design License Agreement” -sopimus, joka käydään läpi ja allekirjoitetaan jokaisen muotoilijamme kanssa. Se on melko seikkaperäinen läpikäynti suunnittelijan ja valmistajan oikeuksista sekä yhteistyöstä. Koska olemme toiminnassamme hyvin muotoilulähtöisiä, sopimuksemme on muotoilijoille mahdollisimman turvallinen: siinä on esimerkiksi huomioitu tilanne, jossa yrityksemme liiketoiminta lakkaisi. Muotoilijoille määritellyt oikeudet siirtyisivät tällöin viivytyksettä takaisin heille.

ELINA HELENIUS: Kirjallisessa sopimuksessa määritellään, kuinka kauan asiakkaalla on aikaa ottaa tuote valmistukseen ja valmistaa sitä. Siinä määritellään myös maantieteellinen alue, jolla asiakas voi myydä suunnittelemaani tuotetta. Olen tarkka siitä, että sopimuksessa määritellään miten suunnittelemaani tuotetta tai mallia voidaan varioida. Jos suunnittelemaani tuotetta pitää muuttaa, kehittää tai soveltaa, olen pitänyt oikeutenani tehdä muutokset itse tai saada ne hyväksyttäväksi.

JUKKA JOKINIEMI: Tavarahan idea ja tuoteoikeus pysyy aina suunnittelijalla, me ostamme vain tuotantolisenssin. Jos teemme klassikot tuotteesta uuden muunnelman, suunnittelijan perikunta saa tehdä kaikki päätökset. Suunnittelija omistaa aina tuotteen oikeudet, me vain vuokraamme niitä.

Tekijänoikeuksien ja ideapankin hallinnointi on liiketoiminnassamme keskeistä, sillä lähtökohtaisesti käsittelemme jokaisen idean, jonka suunnittelijat meille esittelevät. Meille on tärkeää pystyä osoittamaan, ketkä ovat ideoidensa kanssa meillä käyneet. Nuoret pelkäävät joskus, että esiteltyjä ideoita varastetaan, mutta me teemme heti alkuun luottamussopimuksen, ettemme työstä esitettyjä ideoita eteenpäin ilman lupaa.

CAFÉ Solar Boys
-jakkarat, Nikari Oy.
Kuva: Studio Chikako
Harada.

”OLEN TARKKA SIITÄ, ETTÄ SOPIMUKSESSA MÄÄRITELLÄÄN SE, MITEN SUUNNITTELEMAANI TUOTETTA TAI MALLIA VOIDAAN VARIOIDA.”

Tekstiilituotteiden maailmassa tahti on nopea, uusia malleja suunnitellaan ja syntyy vauhdilla, kertoo tekstiilisuunnittelija Elina Helenius. ”Sopimuksessa määrittelyn ajan jälkeen minulla olisi periaatteessa mahdollisuus myydä tuote tai malli uudelleen toiselle toimijalle, mutta käytännössä tätä ei juurikaan tapahdu. Ideoita on toistaiseksi ollut enemmän kuin olen saanut myytyä eteenpäin. Vanhoja malleja ei ole tarvinnut kaupata uudelleen.”

”OLEMME KILPAILIJOITA NOPEAMPIA JA TEHOKKAAMPIA – ENERGIAA EI PYSTY KOPIOIMAAN.”

RYTMI-
vaneritekstiilit,
suunnittelu
Elina Helenius.
Kuva Jarkko
Örversti.

”Hyvin tehdyllä IPR-strategialla voi tienata etenkin silloin, jos asiakkaan visiot tuotteen monistamiseen tai laajentamiseen kasvavat”, sanoo tilasuunnitteluun erikoistuneen dSign Vertti Kivi & co:n toimitusjohtaja Vertti Kivi. ”On tärkeää, että koko ammattikunta pitää huolta yhteisesti IPR-oikeuksista, jotta koko suunnittelukunnalla on yhtenäinen toimintamalli.”

4

Miten olette suojanneet immateriaalioikeuksianne?

VERTTI KIVI: Tilasuunnittelua on vaikea suojata tai patentoida, tuotteissa on eri asia. Olemme sijoittaneet rahaa muunneltavien tilojen konseptin suojaamiseen, ja meillä on neljä patenttia Suomessa sekä kansainvälisilläkin markkina-alueilla.

Maailma on niin nopeasti muuttuva, etteivät asiakkaat halua samojen juttujen kopiointia. En tiedä ketään, joka ajattelisi: ”Olipa hieno hotellin sisääntuloaula, tehdäänpä sama!” Meidän haasteenamme on löytää asiakkaita, jotka haluavat innovaatioita ja elämyksiä, ja lunastaa heille antamamme lupaukset.

JOHANNA VUORIO: Meillä on rekisteröity tavaramerkki Nikari-nimelle. Olemme pyrkineet viimeisten viiden vuoden aikana päämäärätietoisesti rakentamaan nimestä brändiä toimialamme sisällä niin, että tuotteemme tulisivat tunnetummiksi tiedotusvälineiden kautta. Kun yhä useampi tunnistaa Nikarin nimen ja yrityksen malliston he myös osaavat tunnistaa mahdolliset eteen tulevat jäljitelmatuotteet kopioiksi.

ELINA HELENIUS: Tekstiilisuunnittelijan työ on suurelta osin tekstiilimallien myyntiä valmistajille. Pidän tarkasti huolta siitä, että IPR-asioihin liittyvistä myyntikeisseistä tehdään aina kirjallinen sopimus. Yhdessä kirjoitettu sopimus on hyväksi kummallekin osapuolelle: minulle myyjänä ja vastapuolelle ostajana. Sopimus selkeyttää roolit ja on turva, jos erimielisyyksiä ilmenee. En ole koskaan hakenut tekstiilimalleilleni mallisuojaajaa.

JUKKA JOKINIEMI: Klassikot tuotteidemme ja niiden suunnittelijoiden nimen suojauksessa teemme mallirekisteröinnit aina yhteistyössä suunnittelijan perikunnan kanssa. Me hoidamme suojausmaksut ja muut kustannukset sekä hallinnoimme immateriaalioikeutta.

Klassikkovalaisimistamme emme voi suojata enää malleja, ja niitä on helppo kopioida. Keksimme noin viisi vuotta sitten, että jos rekisteröimme tuote- ja suunnittelijanimet, kopioinnilta häviää pohja, kun nimiä ei voi käyttää markkinoinnissa. Tällainen mallisuoja on esimerkiksi Lokki-valaisimillamme ja suunnittelija Yki Nummella. Mallisuoja on haettava vuoden sisällä mallin ilmestymisestä, joten tuotteet olisi pitänyt mallisuojaajana jo 1950-luvulla. Nimen suojaaminen on halvempaa ja tehokkaampaa. •

Innolux Lokki-
valaisimia. Kuva:
www.innolux.fi.

Nikari Oy: XL
December, April,
Café Classic RMJ
ja Seminar KVT1.
Kuva: Studio
Chikako Harada.

Ornamon lakimies Iiris Adenius palvelee jäseniä lainopillisissa ja kaupallisissa asioissa muun muassa IPR- ja kannattavuuskysymyksiin liittyen numerossa 043 2112 723. Soittoajat ti ja to klo 9–17.

IPR-strategia tuo kilpailuetua

Teksti: Iiris Adenius

IPR-strategialla tarkoitetaan yrityksen aineettomien oikeuksien hyödyntämistä tavalla, joka luo yritykselle kilpailuetua kannattavalla tavalla suhteessa kilpailijoihin. Muotoilijan tulisi kiinnittää IPR-strategian rakentamiseen erityistä huomiota, sillä muotoilijan liiketoiminta perustuu tyypillisesti nimenomaan aineettoman omaisuuden luomiseen. IPR-strategia tarkoittaa sitä, että aineettoman omaisuuden luomisen lisäksi mietitään alusta saakka myös erilaisia kaupallistamismahdollisuuksia.

IPR-strategia on nimensä mukaan strateginen päätös. Käytännön tasolla IPR-strategian luominen tarkoittaa sitä, että aineetonta omaisuutta hankitaan siksi, koska siihen on tarve eikä siksi, että siihen on mahdollisuus.

IPR-strategian luominen on aina kannattavuuskysymys. Aineettoman omaisuuden suojaamiseen ei kannata käyttää kymmeniä tuhansia euroja, jos odotettu tuotto on vain muutamia tuhansia. Toisaalta kannattaa kysyä itseltään, voisiko aineeton omaisuus tuottaa sen elinkaaren aikana enemmän tuloja, jos omaisuus olisi suojattu oikein?

Kannattavuuskysymys liittyy myös yrityksen omaan strategiaan. IPR-

strategiaa rakentaessa onkin aina mieltävä, mikä on yrityksen tarkoitus ja tavoite. Luodaanko aineetonta omaisuutta asiakaspalveluna suoraan asiakkaalle vai pyritäänkö luomaan aineetonta omaisuutta, jonka kaupallistaminen hoidetaan itse tai yhdessä sopivan partnerin kanssa?

Tunnista, suojaa, hallinnoi
IPR-strategia voidaan jakaa kolmeen osuuteen.

1. Tunnista: Aineettomalla omaisuudella viitataan kaikkeen mielen tuottamaan omaisuuteen. Kyse voi olla esimerkiksi keksinnöstä, teoksesta, symbolista, muodosta, nimestä tai kuvasta. IPR-strategian kannalta on olennaisinta tunnistaa yrityksen olemassa oleva tai potentiaalinen aineeton omaisuus, joka luo aitoa lisäarvoa asiakkaalle tai asiakkaan asiakkaalle. Tunnistamisessa tärkeintä on hahmottaa aineettoman omaisuuden käyttötarkoitus.

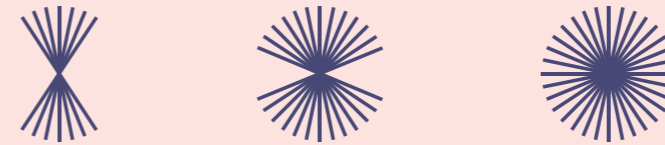
2. Suojaa: Aineettoman omaisuuden suojaamisessa on tärkeää tuntea erilaiset suojaamisen muodot. Ne löytyvät sivuilta 24–25.

3. Hallinnoi: Aineeton omaisuus ei itsessään tuota vielä mitään, vaan

” KANNATTA
KYSYÄ ITSEL
TÄÄN, VOISIKO
AINEETON OMAI
SUUS TUOTTA
SEN ELINKAAREN
AIKANA ENEMMÄN
TULOJA, JOS
OMAIUUUS OLISI
SUOJATTU OIKEIN?

se täytyy kaupallistaa kannattavalla tavalla. Kaupallistaminen voi tarkoittaa muun muassa myyntiä suoraan asiakkaalle, toimimista kauppakumppanin kanssa tai käyttöoikeuden myöntämistä tai oikeuksien luovuttamista kolmannelle osapuolelle. Hallinnoiminen tarkoittaa myös omien oikeuksien valvontaa ja tarvittaessa väärinkäyttöihin puuttumista. •

HABITARE

Messukeskus

AUKIOLOAJAT: KE 7.9. KLO 9-12 AMMATTILAISET, KLO 12-20 KULUTTAJAT, TO 8.9. JA PE 9.9. KLO 9-18, LA 10.9. JA SU 11.9. KLO 10-18
PÄÄSYLIPUT YLEISÖLLE SHOP.MESSUKESKUS.COM
AMMATTILAISILLE SISÄÄNPÄÄSY REKISTERÖITYMÄLLÄ.

LISÄTIETOJA
HABITARE.FI

#HABITARE2016
@HABITAREFAIR
[f](https://www.facebook.com/habitarefair) [y](https://www.youtube.com/habitarefair) [i](https://www.instagram.com/habitarefair) [p](https://www.pinterest.com/habitarefair) [t](https://www.twitter.com/habitarefair)

H

”REAGOI KOPIOIHIN NOPEASTI”

Omien tuotteiden laitonta kopiointia vastaan voi taistella Kiinassa, vaikka se onkin työlästä, sanoo englantilainen yritysjuristi ja asiantuntija Tom Carver.

Teksti: Meri Eskola / Kuva: Anni Koponen

Mikäli harkitset liiketoimiesi laajentamista Kiinan markkinoille, yritysjuristi **Tom Carverin** mukaan yksi asia on varmaa: tuotteitasi tullaan kopioimaan. Kaikkien suomalaisyritystenkin tulisi siksi suojata immateriaalioikeutensa Kiinassa toimiessaan.

”Kiinassa noudatetaan tavaramerkkien ja mallisuojeiden rekisteröinnissä nopeusperiaatetta, eli ensimmäisenä immateriaalioikeudet rekisteröitynä saa suojan, vaikkei olisi edes oikeuksien haltija – esimerkiksi Appllelle maksoi noin 60 miljoonaa euroa se, että joku muu oli ehtinyt rekisteröidä iPadin Kiinassa”, Teollisuustaitteen Liitto Ornamon seminaarissa IPR:stä kasvua muotoilubisnekseen vierailut Carver kertoo.

Aasian punainen talousjätti on kooltaan niin suuri, että tekijänoikeuksien myöntäminen ensimmäiselle rekisteröijälle on kirjavien käytäntöjen maassa nopein ja tasapuolisin tapa.

Mikäli oikeuksiaan ei Kiinassa rekisteröi, niiden rikkomuksista ei voi myöhemmin valittaakaan, Carver muistuttaa.

”Mikäli bisnksesi on muotoiluintensiivistä ja aineettomat oikeudet ovat arvokkainta omaisuuttasi, mikset suojaisi niitä? Emme jätä autoamme kadulla lukitsematta, luottan ohikulkijoiden rehellisyyteen – on huomattavasti helpompaa suojata omaisuus etukäteen.”

Sijoittajakaan ei kiinnosta suojaamaton omaisuus, Carver lisää. Viisaat liikekumppanit ja sijoittajat eivät pidä immateriaalioikeuksien suojaamista muotoiluliiketoiminnan epätoivottuna kuluna, vaan välttämättömyytenä.

Valitse strategiasi ja toimi

Hyvä IPR-strategia Kiinassa riippuu Tom Carverin mukaan yrityksen painotuksista. Jos muotoiluyrityksellä on paljon malleja, suojaako se mallin, jolla on edellytykset menestyä tai jota on vaikein kopioida – vai suojaako kaikki?

”Tuotemerkkejäsi, designiasi ja patenttejäsi tullaan suojauksesta huolimatta kopioimaan, mutta suojaamalla oikeutesi Kiinassa voit estää kopioiden leviämisen maan ulkopuolelle. Todennäköisestihän kiinalaiset piraatit eivät ole pois myynnistäsi Kiinassa, mutta muualle levitessään ne haittaavat brändiäsi sekä myynnillisesti että imagollisesti”, hän kertoo.

Muotoiluyritys voi myös luovuttaa Kiinan piraattisodassa ja keskittää voimansa oikeuksiensa suojaamiseen Euroopassa sekä Yhdysvalloissa.

Pölynimureita valmistava Dyson valitsi taistelulinjan, Carver kertoo.

Ensimmäiset piraattikopiot yhtiön tietyistä pöytätuulettimista löytyivät Kiinasta neljä kuukautta tuotejulkaisun jälkeen. Ensimmäisenä vuonna Kiinan ulkopuolella oli jo yli tuhat piraattituulettimien myyjää. Dyson ryhtyi aggressiiviseen kamppailuun

”SJOITTAJAKAAN EI KIINNOSTA SUOJAAMATON OMAISUUS.”

oikeuksiensa puolesta messuilla, verkkokaupoissa, Kiinan tullissa sekä oikeusistuimissa.

”Kahden vuoden massiivisen työn jälkeen kopioiden määrä Kiinan ulkopuolella oli pudonnut sataan. Mutta verkkokauppa Alibabassa kopioiden myyntimainoksia löytyy kiinaksi yhä noin 40 000”, Carver huokaa.

Hän kehottaa yrityksiä valvomaan oikeuksiaan Kiinassa aktiivisesti.

”Kiinan markkinoita pitäisi tarkkailla valppaasti koko ajan. Tutuilta voi kysyä kiinankieliset sanat, joilla tuotteesi löytyvät esimerkiksi Alibaba- ja Taobao-verkkokaupoista”, Carver neuvoa. •

Englantilainen Tom Carver on osakkaana patenti- ja tavaramerkki-oikeusasioihin erikoistuneessa lakitoimisto J A Kempissä. Hän on erikoistunut immateriaalioikeuksiin, ja asui perheineen Kiinan Guangzhousa kolme vuotta. Carver konsultoi kiinalaisia yrityksiä englantilaisesta yritys juridiikasta ja toimii EU:n China IPR SME Helpdeskin asiantuntijana.

Kiinan markkinoihin ja immateriaalioikeuksiin erikoistunut yritysjuristi Tom Carver kannustaa yrityksiä nopeuteen ja huolellisuuteen oikeuksia suojatessaan. ”Salassapitosopimukset ja muut tärkeät asiakirjat on hyvä kääntää englannin lisäksi kiinaksi, jotta kaikki toimijat ovat varmasti tietoisia sopimuksista. Jos valmistat tuotteita Kiinassa, kumppanien tehtäisiin kannattaa tehdä sekä sovittuja että yllätysvierailuja”, Carver vinkkaa.

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ JA LUETTAVAA:

- Tietopankki aineettomista oikeuksista Ornamon jäsen sivuilla ornamo.fi/jasenpalvelut
- Aalto-Setälä, Sundman, Tuominen ja Uhlbäck: IPR käytännönläheisesti (Keskuskauppakamari 2016)
- Euroopan unionin China IPR SME Helpdesk, www.china-iprhelpdesk.eu

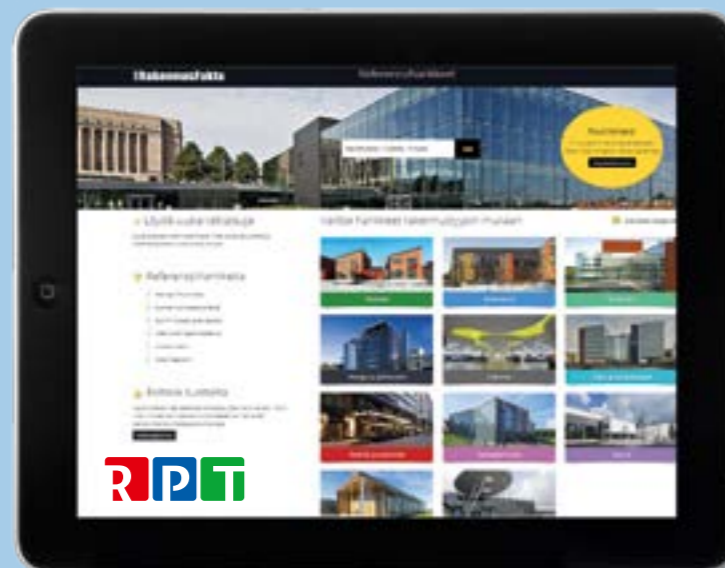

RIPIT RakennusFakta.fi

Nopein reitti oikeaan tuotteeseen ja ratkaisuun
valmiin referenssikohteen kautta

Rakennushankkeissa mukana olleet valmistajat ja toimittajat kertovat miten juuri heidän yrityksensä on osallistunut ja mitä etuja siitä on ollut hankkeelle. Löytyykö Teiltä kiinnostavia referenssikohteita? Ota yhteyttä, niin kerromme, miten saat referenssit tuottamaan uusia kontakteja.

Rakennusfakta.fi on työkalu hankkijoille ja suunnittelijoille.
Tutustu heti osoitteessa www.rakennusfakta.fi

Kaupunkimuotoilu, kaupunkimuotoilija, Design Driven City, kaupungin muotoilujohtaja, osallisuusyksikkö, kokeilukulttuuri, vuorovaikutussuunnittelija. Kymmenen vuotta sitten näitä termejä oli vielä hädin tuskin edes keksitty. Puhumattakaan siitä, että käytännön ymmärrystä termien merkityksestä olisi ehtinyt kertyä.

Kutkuttaa ajatella mikä onkaan tilanne, kun kymmenen vuotta kuluu eteenpäin. Millaisen paikan ja sisällön nämä käsitteet ja tehtävät ovat saaneet? Ovatko muotoiluosaajat arkipäivää kaupunkien organisaatioissa ja suunnittelutyössä kuten liikkeenjohdon konsultit ja viestinnän asiantuntijat nykypäivänä?

Uskon näin. Sellaista tahtia palveluiden, rakenteiden ja vuorovaikutuksen toimintatapojen muuttuminen nimittäin nyt etenee. Jotakin tärkeää on jäänyt ymmärtämättä, jos muotoilun ammattilaiset eivät muutaman vuoden sisällä löydä laajemminkin paikkaansa kaupunkien toiminnassa. Lähtökohdat muotoilun hyödyntämiselle ovat juuri nyt erinomaiset.

Monet suomalaiset kaupungit ovat jo toteuttaneet erilaisia muotoiluosaamista hyödyntäviä projekteja. Kaupunkiorganisaatioissa on syntynyt mielenkiintoa rakentaa muotoiluosaamista hyödyntäviä tehtäviä ja asiantuntijuuden ostaminen on kasvanut. Palvelumuotoilun hankintojen kilpailutuksia on käynnistynyt useita. Helsinki on kokonsa sekä pääkaupunkiasemansa vuoksi ollut vahvasti mukana viitoittamassa tietä kehitykselle.

Kokemuksen tuloksena on syntynyt tapa puhua muotoilusta osana kaupunkien tekemistä. Kaupungeissa on kasvanut ymmärrys siitä, mitä lisäarvoa muotoiluajattelu pystyy käytännössä tuomaan suunnittelun ja

kehittämisen yhä monitahoisempaan maailmaan.

Helsingissä aloittaa syyskuussa tehtävänsä muotoilujohtaja, Chief Design Officer, ensimmäisten kaupunkien joukossa koko maailmassa. Tehtävä on täysin uusi ja herättänyt heti kansainvälistä kiinnostusta. Tätä kannattaa hyödyntää osana suomalaisen muotoiluosaamisen kansainvälistämistä.

Kaupunki on tunnistanut ja hyväksynyt sen, että tehtävän sisältö tulee rakentumaan seuraavan kahden vuoden aikana – siis aivan muotoiluajattelun mukaista protoilua ja pioneerityötä. Tärkein tavoite on kuitenkin jo saavutettu, kun uusi rooli on synnytetty. Muotoiluajattelu on matkalla osaksi kaupunkien strategista kehittämistä.

Design, Digitaalisuus ja Dialogi.

Kolme iso a D:tä – kolme kaupunkien tärkeää tunnistettua osaamista. Hieman kuin usko, toivo ja rakkaus – mutta tässä yhtä tärkeitä!

Kaupungit ovat avoimia ja valmiita uusille ja rohkeille avauksille. Kaikkia kolmen D:n osajia tarvitaan näiden avauksien tekemisessä. •

” ON SYNTYNYT TAPA PUHUA MUOTOILUSTA OSANA KAUPUNKIEN TEKEMISTÄ.

Muotoilualalla vahvat suhdannenäkymät

Muotoiluala uhkuu uskoa tulevaisuuteen, mikä näkyy yleiseen taloustilanteeseen nähden myönteisinä suhdanneodotuksina. Uutta kasvua haetaan kansainvälisiltä markkinoilta ja digitaalista toimintaympäristöä hyödyntämällä, ilmenee Ornamon tuoreesta suhdannekatsauksesta.

Teksti: **Pekka Lith**

Muotoilualan suhdannekatsaus suoritettiin kesäkuussa 2016. Kyselyyn vastasi määräaikaan mennessä 130 yritystä. Kysely suoritettiin mainiosurvey-kyselytyökälulla.

ornamo.fi/suhdannekatsaus2016

Muotoilualan liikevaihdon kasvu on nopeutunut. Yli 50 prosenttia Ornamon suhdannekatsauksen kyselyihin osallistuneista 130:stä alan yrityksestä kertoi kesäkuussa 2016, että niiden liikevaihto on kasvanut edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Kannattavuuden paranemisesta ilmoitti yli 40 prosenttia yrityksistä.

Kasvua myynnistä ja markkinoinnista

Luottamus tulevaisuuteen näkyy muotoilualan yritysten kasvuhaluudessa. Voimakkaasti kasvuhakuisia yrityksiä oli suhdannekyselyssä kaksitoista prosenttia ja mahdollisuuksien mukaan kasvavia yrityksiä yli 60 prosenttia. Osuudet ovat suurempia kuin koko pk-yrityskentässä keskimäärin (kuvio 1).

Yritysten keskeisiä kasvukeinoja ovat myynnin ja markkinoinnin tehostaminen, liiketoiminnan laajentaminen uusille markkina-alueille sekä uusien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen ja tuotevalikoiman monipuolistaminen. Jotkut yritykset panostavat myös verkottumiseen ja yritysytteistyöhön.

Ulkomainen toiminta kiinnostaa

Kansainvälistyminen on muotoilualan yrityksille yksi tärkeä kasvun väylä. Noin kahdeksalle prosentille yrityksistä kansainvälinen toiminta oli suhdannekatsauksen mukaan vakiintunutta ja tasaisesti kehittyvää, minkä lisäksi noin 16 prosenttia panostaa määrätietoisesti kansainväliseen toimintaan (kuvio 2).

Kaikkiaan ulkomaista toimintaa oli lähes 60 prosentilla suhdannekatsauksen vastanneista yrityksistä, mutta toistaiseksi vain viidenneksellä ulkomaisen toiminnan osuus liikevaihdosta ylittää kymmenen prosenttia. Ainoastaan muutamilla se on enemmän kuin 50 prosenttia.

Yritysten pääasialliset markkina-alueet koostuvat Pohjoismaista ja muista EU-maista. Suomalaisten muotoilualan yritysten osaamisesta ja kilpailukyvyistä kertoo kuitenkin se, että lähes joka viidennellä vientiyrityksellä on ollut myyntiä Pohjois-Amerikan haasteellisilla markkinoilla.

Pohjois-Amerikka sijoittuu hämmästyttävän korkealle myös yritysten mainitsemana potentiaalisena markkina-alueena. Sama koskee Latiinalaista Amerikkaa. Venäjän merkitys kohdemaana on sen sijaan yllättävän

pieni maantieteellisestä läheisyydestä huolimatta.

Kansainvälistymiseen vetoapua

Kansainvälistymisessä alan yritykset korostavat verkottumisen ja yritysytteistyön sekä viennin edistämisen rahoitustukea. Seuraavaksi tärkeimmiksi yritykset kokevat viennin edistämistapahtumat ja markkinointiavun, sillä kansainvälistyminen voi olla iso askel pienille muotoilualan yrityksille.

Viennin edistämispalvelujen suhteen yritykset kokevat tärkeäksi asiakaslähtöisyyden ja palveluiden helpon saatavuuden.

Kohti digitaalista toimintaympäristöä

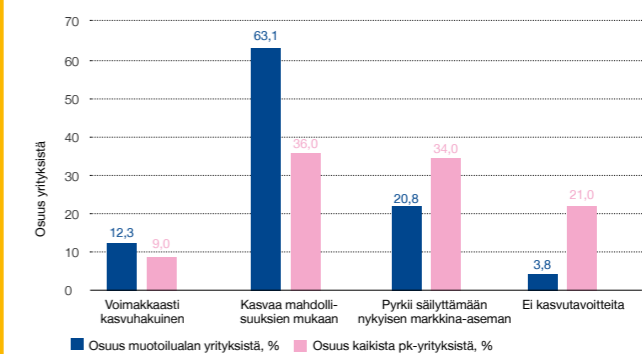
Innovaatiot ja uudet liikeideat syntyvät entistä useammin eri toimialoja edustavien yritysten rajapinnoilla ja digitaalisissa verkostoissa. Ornamon suhdannekyselystä ilmenee, että muotoilualan yritykset osaavat hyödyntää lisääntyvässä määrin digitaalista toimintaympäristöä.

Käytännössä lähes kaikilla on yrityksen verkkosivut ja melkein kolme neljäsosaa hyödyntää sosiaalista mediaa. Noin 57 prosenttia vastanneista suorittaa yrityksen ostot verkosta ja 54 prosenttia käyttää pilvipalveluja. Noin kolmannes hyödyntää verkkokauppaa ja käyttää digitaalisia kanavia palvelujensa jakelussa. Sen sijaan esineiden internetiä on hyödyntänyt vain kymmenesosa vastanneista.

Digitaalisilla palveluilla muotoilualan yritykset tavoittavat asiakkaitaan entistä paremmin, vahvistavat brändiään, edesauttavat liiketoimintansa kansainvälistymistä ja nostavat kannattavuutta, minkä lisäksi niillä voidaan tehostaa yritysytteistyötä ja parantaa asiakaspalvelua laadullisesti (kuvio 3).

Kirjoittaja työskentelee tutkijana omistamassaan yrityksessä Lith Consulting Group.

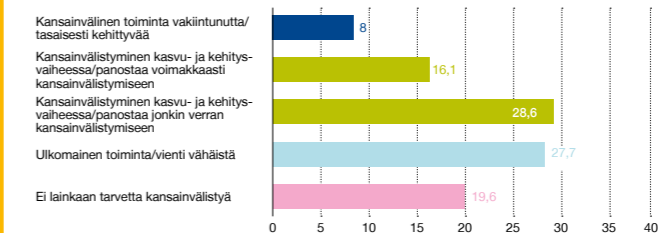
Kuvio 1. Muotoilualan yritysten ja Suomen koko pk-yrityskentän kasvuhakuisuus 2016, prosenttia yrityksistä

Lähde: Ornamo suhdannekatsaus 2016 ja Suomen Yrittäjien, Finnterian ja TEM:in pk-yritysbometri 2016

© ORNAMO

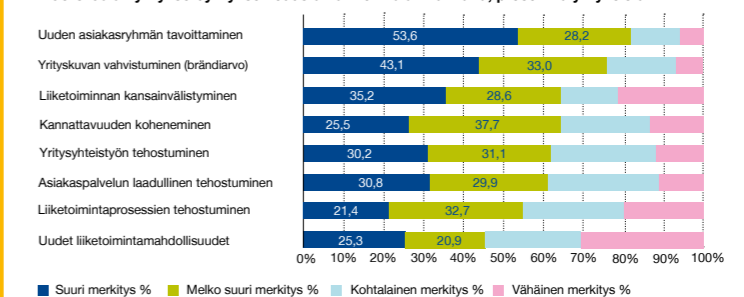
Kuvio 2. Muotoilualan yritysten kansainvälistymistä koskevat tavoitteet 2016, prosenttia yrityksistä

Lähde: Ornamo suhdannekatsaus 2016

© ORNAMO

Kuvio 3. Digitaalisen toimintaympäristön ja digitaalisten palveluiden tärkeimmät hyödyt muotoilualan yrityksen/yrityksen edustaman toimialan kannalta, prosenttia yrityksistä

Lähde: Ornamo suhdannekyselyt 2016

© ORNAMO

Ota haltuun suojamuodot

Immateriaalioikeuksilla tarkoitetaan oikeuksia aineettomaan omaisuuteen eli sellaisia oikeuksia kuin oikeutta teokseen, malliin, tavaramerkkiin, patenttiin tai toiminimeen. Aineettomien oikeuksien suojaaminen on tärkeää, sillä ilman suojaamista kilpailijat pääsevät hyötymään työn tuloksista, eikä tuotekehityksestä saada sille kuuluvaa korvausta.

Teksti: Iiris Adenius

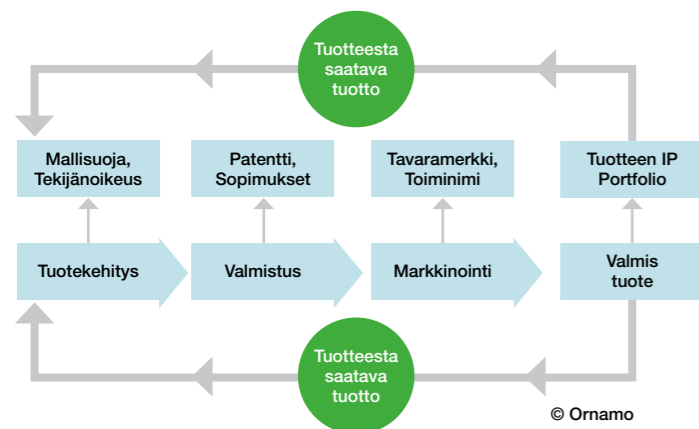
Eri suojamuotoja hyödyntämällä voidaan jokaiselle tuotteelle rakentaa oma IP-portfolionsa, mikä auttaa kasvattamaan tuotteesta saatavaa tuottoa.

Oikein suojatuilla immateriaalioikeuksilla saavutetaan yleensä yksinoikeus määrätä tuotteen käytöstä. Tämä yksinoikeus on käytännössä kiello-oikeus: oikeudenhaltijalla on lain puitteissa oikeus vaatia kielletyn toiminnan lopettamista sekä saada korvaus kielletyn toiminnan perusteella. Kiello-oikeus tarkoittaa käytännössä sitä, että oikeudenhaltijan on aktiivisesti itse valvottava ja hallinnoitava omia oikeuksiaan.

Aineettomat oikeudet saavutetaan joko automaattisesti (tekijänoikeudet) tai rekisteröimällä (teollisoikeudet). Eriyisesti rekisteröitäessä on tärkeää huomioida eri suojamuotojen erityispiirteet.

Viereiseen taulukkoon on koottu yleisimpien suojamuotojen tärkeimpiä ominaisuuksia. Taulukkoa voi käyttää apuna ja muistilistana omaa IP-portfoliota rakentaessa. •

AINEETTOMAT OIKEUDET TUOTANTOPROSESSISSA

Aineettomat oikeudet = Immateriaalioikeudet = IPR

Suojamuoto	Tekijänoikeudet		Teollisoikeudet				
	Tekijänoikeus (teos)	Lähi-oikeudet	Patentti	Hyödyllisyysmalli	Malli oikeus	Tavaramerkki	Toiminimi
Esimerkki suojan kohteesta	Taidekäsityö, taideteos, rakennustaide, kirjallinen teos	Valokuvaajan suoja, esitys, uutinen, luettelo/tietokanta	Keksintö	Keksintö, joka ei täytä patentin edellytyksiä "pikkupatentti"	Tuotteen tai sen osan ulkomuoto, joka ilmenee tuotteen tai sen koristelun piirteistä	Tunnusmerkki, kuviomerkki, sanamerkki, kirjainmerkki, tavaran päällyys	Toiminimi, aputoiminimi
Suojan saannin edellytykset	Teoskynnys ylittyy	Luettelo/tietokanta riittävä, esityksissä henkilön panos aistittavissa	Uutuus, patentoitavuus (mm. tekninen luonne, keksinnöllisyys)	Tekninen ratkaisu, jota voidaan käyttää teollisesti	Luovan työn tulos, uutuus, yksilöllisyys	Rekisteröitävyys, erottamiskyky	Yksilöitävyys
Miten oikeus saavutetaan	Syntyy automaattisesti	Syntyy julkaistaessa tai esitettäessä	Rekisteröimällä	Rekisteröimällä	Rekisteröimällä tai tunnetuksi tekemisellä (yhteisömalli)	Rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla	Rekisteröimällä tai vakiinnuttamalla
Suoja-aika	Haltijan elinikä + 70 vuotta teoksen syntymisestä	15 / 50 / 70 vuotta julkaisusta/valmistumisesta	20 vuotta hakemuksen tekopäivästä	4 + 4 + 2 vuotta hakemispäivästä	5 + 5 + 5 + 5 + 5 hakemispäivästä, tai 3 vuotta tunnetuksi tekemisestä (yhteisömalli)	Toistaiseksi voimassaoleva (uusittava)	Toistaiseksi voimassaoleva
Suojan sisältö	Taloudelliset ja moraaliset oikeudet	Taloudelliset ja moraaliset oikeudet	Yksinoikeus (kiello-oikeus)	Yksinoikeus (kiello-oikeus)	Yksinoikeus (kiello-oikeus)	Yksinoikeus	Yksinoikeus
Oikeuden saavuttamisen kustannukset (yhdessä maassa)	Ei rekisteröintikustannuksia	Ei rekisteröintikustannuksia	Korkea (tuhansia tai kymmeniä tuhansia euroja)	Korkeahko (tuhansia euroja)	Keskiverto tai korkeahko (satoja tai tuhansia euroja)	Keskiverto tai korkeahko (satoja tai tuhansia euroja)	Keskiverto (satoja euroja)
Kansainvälinen saavutettavuus	Automaattisesti kansallisen lain mukaan (Yhdysvalloissa muotoedellytyksiä)	Kansallisen lainsäädännön mukaisesti	Eurooppapatentti, kansainvälinen tutkinta (PCT)	Kansainvälinen tutkinta (PCT), kansallinen tai alueellinen rekisteröinti	Kansainvälinen rekisteröinti, rekisteröinti yhteisömallina, rekisteröimätön yhteisömalli	Kansainvälinen rekisteröinti, yhteisön tavaramerkki	Rekisteröinti paikallisen lainsäädännön mukaan

Aino Brandt, Jukka Halminen ja Helka Parkkinen, KOKO3

Teksti: **Marika Laakko**

Virtaa maailmalta

Taideteollisessa korkeakoulussa aloitti vuonna 1989 kolmikko, joka on pitänyt yhtä siitä lähtien. **Aino Brandt, Jukka Halminen** ja **Helka Parkkinen** perustivat valmistuttuaan tila- ja konseptisuunnitteluun keskittyvän yrityksensä KOKO3:n Kaapelitehtaalle heti valmistumisensa jälkeen vuonna 1997.

12 hengen suunnittelutoimistoksi kasvanut KOKO3 muutti reilu vuosi sitten uusiin tiloihin, jotka löytyivät läheltä yrityksen juuria – KOKO3:n koti on edelleen Kaapelilla.

KOKO3 perustettiin keskelle lamaa. Se on vuosien varrella kokenut yhteiskunnan vaihtelevat ajat, jotka heijastuvat suoraan suunnitteluun.

"Aaltoileva työtilanne on ollut haastava yrittäjälle: töitä voi olla hetkittäin todella paljon ja seuraavassa hetkessä huomattavasti vähemmän", Halminen kertoo.

"Aloitimme 90-luvun lopulla tekemällä ravintoloita, mainostoimistoja ja useita it-alan yritysten toimitiloja. Henkilökuntamme määrä on hiljalleen vuosien saatossa kasvanut, tällä hetkellä työllistämme 12 täyspäiväistä suunnittelijaa ja yhdestä kahteen harjoittelijaa. Hyviä työntekijöitä on ollut helppo löytää."

KOKO3 on tehnyt yhteistyötä monenlaisten tahojen kanssa.

"Liiketoimintamme jakaantuu oikeastaan kahteen osaan: suunnittelemme sekä toimitiloja että enenevässä määrin erilaisiin asiakas- ja palveluun liittyviä tiloja."

Toimisto on ollut toteuttamassa asiakaspalvelutiloja mm. uudistuvalla Kansallismuseolle, suunnittelemassa RAY:n peliliiketoimintaan liittyviä tiloja sekä uudistamassa Fazerin kahvilakonseptia.

"Tällä hetkellä työstämme kahta hyvin

erilaista hotellihanketta ja tavoitteenamme onkin ollut päästä tekemään yhä suurempia kokonaisuuksia."

"Ulkomailla työskentely on myös antoisaa", suunnittelijat kertovat.

"Tänä keväänä olemme työskennelleet Suomen Rooman edustuston saneerauksen parissa. Tämänkaltaisissa hankkeissa nousevat esille erityisesti sisustuksen kautta viestittävä maabrändi sekä luonnollisesti koko suunnittelun ja toteutuksen laatu. Olemme tästä hankkeesta erityisen innostuneita."

Erilaiset kohdevierailut ja ajan viettäminen yhdessä työpaikan ulkopuolella tuovat osuutensa ammattitaidon ylläpitämiseen ja työhyvinvointiin. KOKO3 suunnitellaan vuosittain, tänä syksynä kohteena on Amsterdam.

"Meillä on töissä hyvä fiilis, joka vaikuttaa ratkaisevasti työviihtyvyyteen." •

Aino Brandt, Helka Parkkinen ja Jukka Halminen.

” SISUSTUKSEN KAUTTA
ESIINNOUSEVA
MAABRÄNDI INNOSTAA.

1989

Opinnot alkavat

1997

KOKO3 perustetaan

2000

Vuoden sisustuspalkinto (Vuoden sisustusarkkitehti)

2015

Muutto Kaapelitehtaalle uusiin tiloihin

Showroom

7.-9.9.2016

MESSUKESKUS HELSINKI

Helsinki

HABITARE

Design

Week

Messukeskus

AUKIOLOAJAT, REKISTERÖITYMINEN JA OHJELMA
SHOWROOMFAIR.COM

**HELSINKI DESIGN WEEKIN UUSI MUOTOILUN,
TILASUUNNITTELUN JA VALAISTUKSEN
AMMATTITAPAHTUMA HABITAREN YHTEYDESSÄ.**

S

Showroom Walk -satelliitit tuovat tapahtuman myös yritystenomiin näyttelytiloihin ympäri Helsinkiä.

LUE LISÄÄ SHOWROOMFAIR.COM

LATAA MESSUKESKUKSEN MOBIILIAPPI IOS- TAI ANDROID-LAITTEELLE JA TUTUSTU MESSUIHIN!

Maria Putaansuu

Kuka?

Nina Kallén

Johtaa työympäristösuunniteluun erikoistuneen konsultointi- ja suunnittelutoimisto Workspacen sisustussuunnittelutiimiä. Sisustusarkkitehti SIO Opiskellut Lahden muotoiluinstituutissa ja Taideteollisessa korkeakoulussa (nykyinen Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu) tilasuunnittelua.

Luovan työn johtaja tuntee tiiminsä vahvuudet

Yrittäjästä suunnittelutoimiston tiimin päälliköksi vaihtanut Nina Kallén uskoo jatkuvaan palautteeseen enemmän kuin puolivuositaisiin kehityskeskusteluihin. Luovien ammattilaisten johtaminen vaatii taitoa lukea ihmisiä. Haasteita pitää osata antaa kullekin työntekijälle sopivasti.

Tieni on kulkenut Koneen harjoittelupaikan kautta Studio Arcibellaan. Seitsemän vuoden ajan suunnittelin yrittäjänä koteja ja pientaloja. Vähitellen aloin kaivata työyhteisöä. Huomasin myös, että mikroyrittäjän ei ole helppoa saada julkisen puolen suunnitteluhankkeita.

Siirryin työympäristöjä suunnittelemaan Workspaceen. Työntekijöistämme puolet on sisustusarkkitehte-

jä, puolet kaupallisen, humanistisen tai teknisen koulutuksen saaneita konsultteja. Lisäksi meillä on freelancereiden verkosto.

Tehtäväni sisustussuunnittelutiimin päällikkönä on hyvin lähellä yrittäjyyttä, koska olen mukana monessa hankkeessa. Rakennan suurella sydämellä Workspacea kuin omaa yritystäni.

Luovan yhteisön johtaminen on haastavaa. Sisustusarkkitehdit ja luovat ihmiset ylipäätään tuntevat voimakkaasti ja ottavat herkästi kantaa.

Tärkeää on oppia tuntemaan ihmisen vahvuudet ja antaa heille mahdollisuus kehittää niitä. Liika rutinoituminen on pahasta, mutta haasteita ei saa antaa myöskään liikaa. Täytyy osata lukea ihmisiä.

Omat hankkeeni ovat pääsääntöisesti valtionhallinnon työtilojen muutoksia sekä isoja yrityksen puolen

hankkeita. Hankkeen aluksi muodostetaan käsitys siitä, millä tavoin asiakas haluaa uudistaa työtapojaan ja minkälaisen vaikutelman se haluaa antaa työnantajana ja omille asiakkailleen. Organisaation työprofiilit ja työpäivien koostumus selvitetään.

Nuoret ovat taitavia työnhakijoita ja saamme paljon hyviä hakemuksia. Muotoilijan koulutukseen toivoin kuitenkin lisättävän kaupallista osaamista ja projektinhallintaa, jotta vastavalmistuneet olisivat valmiimpia työelämään.

Ornamon ja SION jäsenenä arvostan erityisesti viikoittaisia uutiskirjettä, josta saan vaivattomasti alamme ajantasaista tietoa ja tärpejä kiireen keskellä. Toisinaan vinkkaan hyvistä koulutuksista tai kiinnostavista tilaisuuksista myös tiimiläisilleni, joista monet ovat siolaisia.” •

Teksti: Päivi Lehto-Trapnowski

Muotoilun ammattilainen, hyödynnä Ornamon jäsenpalvelut!

Lakimiehen palvelut, koulutukset ja jäsenneuvonta. Hyödynnä Ornamon tarjoamat lukuisat palvelut ja rahanarvoiset edut!

Kouluttaudu ja verkostoidu

Ilmaisisa jäsenkoulutuksissamme lisäämme ammatillista osaamistasi ja saat samalla tilaisuuden vaihtaa ajatuksia oman alasi tekijöiden kanssa.
ornamo.fi/koulutukset

Asiantuntijat saatavillasi

Saat Ornamon asiantuntijoilta henkilökohtaista palkkaus- ja työsopimusneuvontaa. Voit ilmoittaa yrityksesi avoimista työpaikoista Ornamon kotisivuilla ja uutiskirjeessä, joka tavoittaa jäsenemme viikoittain.

Kärryillä alan suhdannetiedoista

Ornamo edistää alan ammattimaisia käytäntöjä. Seuraamme alan suhdannekehitystä, työmarkkinoita ja muotoiluyrittäjyyden kehitystä vuosittaisilla tutkimuksillamme. Kartoitamme työelämän trendit ja näytämme, miten palkat kehittyvät.
ornamo.fi/tutkimukset

Muotoilujohtaja verkostoituu Ornamossa

Johdatko tiimiä tuulisella paikalla muotoilun huipulla? Kaipaako sparrausta kun pyrit viemään muotoiluajattelua osaksi koko yrityksen toimintaa?

Muotoilujohtajan työ vaatii monenlaista osaamista. Tarvitaan vahvaa näkemystä muotoilun menetelmistä ja prosesseista. Tarvitaan taitoa saattaa yrityksessä eri alojen asiantuntijat yhteen niin, että käyttäjän näkökulma pääsee esille. Muotoilujohtaja muokkaa yrityksessään maaperää suotuisaksi muotoiluajattelulle. Hän on portinvartija, joka pitää muotoilun puolta.

Muotoilujohtajalta odotetaan myös esimiestäitoja: on osattava johtaa luovien ammattilaisten tiimiä, olivatpa he sitten työsuhhteessa tai freelancereita.

Ideaalitilanteessa muotoilujohtajan paikka on firman johtoryhmässä, sillä hänellä on menestyksen avaimet käsissään. Hyvä muotoilu tuo lisäarvoa, näkyvyyttä, uusia asiakkuuksia ja vahvemman brändin. Muotoilulla voidaan vaikuttaa myös raaka-aineen kulutukseen ja käyttökustannuksiin.

Ornamon sähköisiin jäsenpalveluihin pääset kirjautumaan osoitteessa ornamo.fi/kirjaudu. Samalta sivulta voit luoda itsellesi uuden salasanan, jos se on unohtunut.

Lainopilliset palvelut tukenasi

Voit kääntyä Ornamon lakimiehen puoleen kun kaipaat neuvoja esimerkiksi IPR-asioihin, kilpailukieltöihin, sopimukseen tai liiketoimintasi kehittämiseen liittyen. Lakimies vastaa Ornamon jäsenten kyselyihin tiistaisin ja torstaisin klo 9–17, p. 043 2112 723. Palvelu on maksuton. Sähköposti: iiris.adenius@ornamo.fi Muistathan hyödyntää Ornamon sopimusmallit! Löydät sopimusmalleja ja ohjeistuksia sähköisistä jäsenpalveluistamme.
ornamo.fi/sopimukset

Mukana muotoilualan yhteisössä

Ornamossa pääset osaksi muotoilun suunnannäyttäjien yhteisöä. Ornamon yritysjäoston tai hallituksen jäsenenä voit vaikuttaa muotoilualan kehitykseen. Voit myös ehdottaa sinulle tärkeitä edunvalvonnan teemoja asiantuntijoillemme.

ornamo.fi/ornamon-hallinto
ornamo.fi/edunvalvonta

vm-carpet.fi

Valkea-villamatto
Design Liina Blom
Olemme myös
Habitaressa 6k99

VM CARPET

Mattoja, jotka löytävät paikkansa tässä maailmassa.

MoodyMan

muotoilija – puuseppä

Kotiin,
toimistoon,
myymälään,
mökille

Helinintie 6, Joensuu | p. 044 372 1449 | www.moodyman.fi

VALOKUVAAN KOTEJA MUISTOKSI TULEVILLE SUKUPOLVILLE
TUA RAHIKAINEN
(+358) 9 63 13 53 tua.rahikainen@nemaki.fi

CRAFTCORNER

Gentle Protest by Sarah Corbett
6.–29.9.2016

CraftCorner on käsityön, muotoilun ja taiteen näyttely- ja pop up tila Helsingin keskustassa. Näyttelytilassa (n. 55 m²) voi järjestää näyttelyiden lisäksi tapahtumia ja kursseja. Tilassa on oma sisäänkäynti ja näyteikkuna. Varaa oma näyttelyaika vuodelle 2017 nyt!

taitomaailma@taito.fi
+358 (0)40 7523 662
www.craftcorner.fi

folklore
www.folklore.fi
/FolkloreStudioShop
@folklorestudioshop

Folklore studio & shop
Viipurinkatu 8, Helsinki

Humbugi

Handmade sustainable
accessories and jewelry

NEW COLLECTION
OUT NOW

www.humbugi.com

Uniikit tuotteet paikallisilta suunnittelijoilta

käsityöläiskollektiivi ja kivijalkakauppa
MADEBY
HELSINKI
Katajanmieskatu 4, Torikorttelit, Helsinki
madeby.fi -verkkokaupasta tuotteita yli 150 tekijältä

Kasvuprojekteihin muotoiluosaamista

Tekesin uudistunut kansainvälisen kasvun rahoitus tarjoaa uusia mahdollisuuksia muotoilijoille.

Teksti: **Johanna Lassy-Mäntyvaara**

Uuden Into-rahoituksen avulla vientimarkkinoille suuntaava pk-yritys voi kehittää ja vahvistaa omaa innovaatiotoimintaansa ulkopuolisen asiantuntijan, esimerkiksi muotoilijan avulla. Rahoitusta voidaan myöntää myös aineettomien oikeuksien suojaamiseen ja hankintaan tai IPR-strategian laadintaan.

”Muotoilijoiden on tärkeää tuntee Into-rahoitus asiakasyritysten näkökulmasta, että he pystyvät suosittelemaan yrityksille myös tällaista kehitystoiminnan rahoitusmahdollisuutta.

Into-rahoituspalvelu on tarkoitettu pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka tähtäävät vientimarkkinoille.

Rahoitus tukee yritysten kasvuvision toteuttamista sellaisen erityisosaamisen avulla, jota ei olisi mahdollista pelkällä omalla rahoituksella hankkia”, kertoo asiantuntija **Ismo Turunen** Tekesistä.

”Into-rahoitukselle tuetaan yrityksen kyvykkyyttä uusien innovaatioiden luomiseen ja kaupallistamiseen.” •

tekkes.fi/rahoitus/pk-yritys/into

Donna-modulisohva

est. 1941
Kuusilinna
www.kuusilinna.fi

Outlet myymälä:
Rajakatu 28, Karkkila.
Avoimna perjantaisin klo 10-19

Kangas- ja nahkasohvien erikoismyymälä:
Annan- ja Kalevankadun kulmassa.
Annankatu 24, Hki, p. 09-607354
Avoimna ark. 10-18, la 10-16.

Vaikuttamaan ja verkostoitumaan

Ornamon hallituksen puheenjohtaja, kehityspäällikkö **Kristian Keinänen** ja hallituksen jäsen, suunnittelija **Hanna-Kaisa Alanen** rohkaisevat ornamolaisia asettumaan ehdolle hallitukseen, jossa pääsee vaikuttamaan murroskautta elävän muotoilualan kehittämiseen.

MIKÄ HALLITUSTYÖSSÄ ON TÄRKEÄÄ?

Hanna-Kaisa Alanen

Kristian Keinänen

Hanna-Kaisan pointit

1. Ornamon tulee olla vaikuttava – vaikuttava jäsenilleen ja vaikuttava suhteessa yhteiskuntaan. Meidän on esimerkiksi tärkeää osallistua alalla vellovaan keskusteluun siitä, miksi muotoilun roolia on jossain määrin vaikea ymmärtää kotimaisten yritysten johtokunnissa. Hallituksen jäsenenä minulla on mahdollisuus ottaa kantaa ja nostaa esille tärkeinä pitämiäni asioita.
2. Verkostoituminen on huippujuttu! Hallitus tarjoaa erinomaisen näköalapaikan taiteen ja muotoilun kenttään.

Kristianin pointit

1. Hallituksen jäsenenä pääsee vaikuttamaan Ornamon toimintaan hyvin konkreettisesti. Edellisellä puheenjohtajakaudella Ornamon hallitus vei läpi laajan sisäisen organisaatiomuutoksen. Uudistusten myötä organisaatiomme on yhtenäisempi, olemme ketterämpiä ja paremmin resursoituja. Panostamme nyt yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sekä sidosryhmäsuhteen ja jäsenpalveluiden kehittämiseen.
2. Päämääränäni on tuoda Ornamoa ja alan muita toimijoita entistä lähemmäs toisiaan. Koko ala hyötyy tiiviimmästä yhteistyöstä.

TEOLLISUUSTAITEEN LIITTO ORNAMON HALLITUS

Hallitus koostuu puheenjohtajasta ja 6, 8 tai 10 varsinaisesta jäsenestä, joista valitaan 1–3 varapuheenjohtajaa. Kaudelle 2017–2018 valitaan erovuoroisten tilalle 2 henkilöä. Hallitusta valittaessa otetaan huomioon tasapuolinen alueellinen ja ammatillinen edustus. Hallituksen kokouksia on noin 7 kertaa vuodessa. Hallituskausi alkaa tammikuussa 2017 hallitustyön koulutuspäivällä.

Asetu ehdolle! Lähetän ytimekäs esittely ja kuva itsestäsi 20.10. mennessä osoitteeseen office@ornamo.fi. Uudet hallitusjäsenet valitaan syyskokouksessa 3.11.2016.

TEOLLISUUSTAITEEN LIITTO ORNAMO SYYSKOKOUS 2016

Aika: 3.11.2016 klo 17.00–
Paikka: EFG, Hämeentie 135 A, 00560 Helsinki, Arabiakeskus, katutaso www.efg.fi

Tilaisuuden aluksi toimitusjohtaja Tapio Heikkilä kertoo EFG:n toiminnasta. Tarjoilua. Ilmoittautumiset ja peruutukset osallistumisesta 26.10. mennessä osoitteeseen office@ornamo.

ASIALISTA

1. **Kokouksen avaus.**
2. **Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja kolme ääntenlaskijaa.**
3. **Todetaan paikalla olevat äänivaltaiset jäsenet ja heidän valtakirjoilla edustamansa muut äänivaltaiset jäsenet sekä muut läsnä olevat.**
4. **Todetaan kokouksen päätösvaltaisuus.**
5. **Esityslistan hyväksyminen.**
6. **Päätetään kuinka monta jäsentä hallitukseen valitaan** Ornamon sääntöjen 24 § mukaisesti
7. **Valitaan hallituksen jäsenet seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi erovuoroisten tilalle.** Erovuorossa ovat tekstiilitaiteilija Merja Keskinen ja tilasuunnittelija Mari Relander.
8. **Päätetään vuoden 2017 toimintasuunnitelmasta.** Päätetään varsinaisten jäsenten, opiskelijajäsenten ja kannatusjäsenten jäsenmaksu vuodeksi 2017.
9. **Päätetään vuoden 2017 talousarvio.**
10. **Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille henkilökohtaiset varamiehet** vuodeksi 2017.

11. **Muut asiat.**

12. **Kokouksen päättäminen.**

TEKSTIILITAITEILIJAT TEXO RY SYYSKOKOUS 2016

Aika: Tiistaina 4.10.2016 klo 17.00
Paikka: Ornamon toimisto, Annankatu 16 B 4. krs, 00120 Helsinki

ASIALISTA

1. **Kokouksen avaus.**
2. **Kokouksen järjestäytyminen**
  - Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
  - Valitaan kokoukselle puheenjohtaja, sihteeri sekä kaksi ääntenlaskijaa ja pöytäkirjantarkastajaa.
3. **Työjärjestyksen hyväksyminen**
  - Hyväksytään kokouksen laadittu työjärjestys.
4. **Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2017**
  - Vahvistetaan toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2017.
5. **Jäsenmaksu 2017**
  - Esitys: yhdistyksen liittymis- ja vuosimaksu vuonna 2017 on 20 euroa.
6. **Henkilövalinnat**
  - TEXO ry:n puheenjohtaja ja hallitus 2017
  - Valitaan yhdistyksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja hallituksen jäsenet vuodelle 2017.
7. **Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinta vuodelle 2017**
  - Esitys: valitaan tilintarkastajaksi vuodelle 2017 Arto Sopanen, KHT ja hänen varatilintarkastajakseen Petteri Valkonen, KHT.
8. **Muut esille tulevat asiat.**
9. **Kokouksen päättäminen.**

SISUSTUSARKKITEHDIT SIO RY SYYSKOKOUS 2016

Aika: keskiviikkona 26.10.2016
Paikka: ilmoitetaan SIO:n sivuilla www.sio.fi.

Syyskokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat, mm. vuoden 2017 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Lisäksi kokouksessa on henkilövalintoja.

Esityslista liitteineen julkaistaan osoitteessa www.sio.fi.

TAITEILIJAT O RY SYYSKOKOUS 2016

Aika: 10.10.2016 klo 17.00
Paikka: Ornamon toimisto, Annankatu 16 B 35-36 4. krs

Kokouksessa vahvistetaan Taiteilijat O:n toimintasuunnitelma, talousarvio ja vuosimaksun suuruus vuodelle 2017 sekä valitaan Taiteilijat O:n hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.

Kokouksen esityslista julkaistaan Taiteilijat O:n sivuilla osoitteessa www.artists-o.fi > ajankohtaista

Yrittäjänä lentoon

Yrittäjyys on yhdistelmä vapautta ja riskinottoa. Aki Soudunsaarelle ja Johanna Smårosille se on antanut mahdollisuuden ratkaista isoja ongelmia.

”PUHTAASTA ILMASTA IHMISOIKEUS”

Aki Soudunsaaren yritys Naturvention valmistaa sisäilmaa puhdistavia Naava-viherseiniä ja auttaa miljoonia ihmisiä voimaan paremmin. Tavoitteena on miljardin liikevaihto vuonna 2020.

Yritysidea syntyi Suodunsaaren nykyisen yhtiökumppanin opiskelijakämpässä, johon nuoret miehet rakensivat viherseinän. Tuloksena oli viidakon raikkaus.

Muutaman vuoden kehitystyön jälkeen yritys myy tuotetta, jossa yhdistyy teknologia, luonto ja design.

”Käytännössä ohjaamme koodeilla mikrobeja. Tuulettimien avulla imetään kasvien juuriston läpi ilmaa, jolloin mikrobit puhdistavat sen.”

”Puhdas ilma on tällä hetkellä harvojen etuoikeus. Meidän tehtävänä on tehdä siitä ihmisoikeus.

Naturvention

KAUPAN HÄVIKKI MINIMIIN

Kolmen tutkijan perustama Relex on kasvanut yli 200 henkeä työllistäväksi ohjelmistoyritykseksi, jonka USA:n valloitusta vauhdittaa 20 miljoonan euron pääomasijoitus. Yrityksen toimitusketjun hallintaohjelmisto vähentää kaupan hävikkiä, pienentää varastoja ja parantaa hyllysaatavuutta.

Relex syntyi, kun **Johanna Småros** tutkijakollegoineen huomasi, että heidän kehittämiään, kaupan tilausten hallinnan entistä fiksumpia ennustemalleja voitiin hyödyntää olemassa olevissa tietojärjestelmissä. Relex kaupallisti tutkimustyön palveluna myytäväksi ohjelmistoksi, joka on helppo kytkeä kaupan järjestelmiin.

”Kampanja- ja tuoretuotteiden menekin ennustaminen on kaupalle haaste, jossa tietotekniikka päihittää ihmisen. Olemme onnistuneet pienentämään kaupan ruokahävikkiä jopa 40 prosenttia.”

Haastattelut on julkaistu TEKin 120-juhlavuoden juttusarjassa, jossa esitellään 120 Suomen kilpailukyyn tekijää. tek.fi/120

Relex

JÄSENEKSI AKATEEMISIIN YRITTÄJIIN

Ornamolaisilla on mahdollisuus liittyä Akateemiset yrittäjät AKYn jäseneksi Tekniikan akateemiset TEKin kautta. AKY on tänä vuonna perustettu korkeakoulutettujen yrittäjäjärjestö, jonka jäsenenä saat käyttöösi Suomen yrittäjien kattavan palvelupaketin (63 €/v), sisältäen mm.

- Yrittäjäsanomien – jäsenlehti 11 numeroa vuodessa
- jäsenkortti ja muut jäsen-edut
- neuvontapalvelut
- seminaarit jäsenhintaan
- Suomen Yrittäjien uutiskirje kaksi kertaa kuukaudessa

Palvelupaketti on tarjolla TEKin kaksoisjäsenille. Vuonna 2016 TEKin jäsenmaksu Ornamon jäsenille on 149 €, opiskelijajäsenyys maksuton.

Liity ottamalla yhteyttä Ornamon toimistoon: office@ornamo.fi, p. 09 687 7740. www.tek.fi/ornamo-tek

Ornamon ja TEKin asiantuntijat kertovat kannattavasta yrittäjyydestä Showroomin lavalla Helsingin Messukeskuksessa ke 7.9. ja pe 9.9. klo 11. showroomfair.com

Uusi ornamolainen

Saara Riiki

Saara Riiki, 35, perusti lastenvaatekauppa Poutapukimon viime vuonna. Myynnissä on vaatteita, asusteita, Riikin piirtämiä printtikankaita sekä ompelukaavoja.

Miksi haluat suunnitella lapsille?

Kahden pienen lapsen äitinä olen kokenut kotimaisen lastenvaate-tarjonnan melko yksipuoliseksi. Markkinoilta ei löytynyt kotimaista meille, jotka pidämme luonnollisesta, eläväisestä tyylistä, kerroksista ja pehmeistä väreistä. Kaipasin lastenvaateelta syvyyttä, käyttö-tarkoituksensa ja merkityksensä suhteen. Mallistojeni kankaiden kuosit ovat pikkutarkkoja viivapiirroksia, jotka kutsuvat katsomaan lähempää, tutkimaan, silittämään ja ihmettelemään. Haluan ajatella lastenvaateita enemmän koskettamiseen kutsuvana huolenpidon, läheisyyden ja vuorovaikutuksen välineenä kuin pelkkänä koristeena tai vartalon peitteenä.

Tuotteesi ommellaan ja painetaan Suomessa - mikä arvo kotimaisuudella on sinulle?

Kotimaisuudella on aina ollut suuri arvo, se takaa hyvän laadun

ja valvotut valmistusolosuhteet. Tuntuu mukavalta tietää, että tuotteideni valmistusketju on läpinäkyvä; kaikki on tehty lähellä, osaavien ammattilaisten toimesta. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa mieltä lämmittää, että monen Poutapukimon tuotteen tekemisessä ja myymisessä on ollut mukana liki kymmenen kotimaista yritystä.

Miksi liityit Ornamon jäseneksi, ja mitä odotat jäsenyydeltä?

Ornamon kautta minulla on mahdollisuus saada kohdennettuja neuvoja ja opastusta alani yrittäjyyteen liittyvissä kysymyksissä. Haluaisin osallistua Ornamon koulutuksiin ja muihin tapahtumiin, sillä ne vaikuttavat hyödyllisiltä ja kiinnostavilta. Joulumyyjäisiin olen jo ilmoittautunut.

Teksti: Meri Eskola

Aini Koponen

Kaisa Logren luotsaa Materian Maailmaa

TaM **Kaisa Logren**, 37, toimii osa-aikaisena projektipäällikkönä Designmuseon ja Ornamon yhteistyönä toteuttamassa Materian Maailma - Material World 2017 -juhlanäyttelyssä. Näyttelyn lisäksi Kaisa työskentelee korumuotoilijana. Aikaisemmin Kaisa on työskennellyt Ornamossa vuonna 2014 järjestetyn Keramiikka tilassa -näyttelyn tuottajana. Lisäksi Kaisa on toiminut monipuolisissa tehtävissä taiteen ja kulttuurin alalla mm. PROTO – Pohjois-Suomen muotoilijat ry:ssä sekä Korutaideyhdistyksessä.

Designmuseo ja Teollisuustaitteen Liitto Ornamo järjestävät laajan muotoilunäyttelyn Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Näyttely on Designmuseon päänäyttely 23.3.–25.9.2017. Se tarkastelee muotoilualan nykytilaa erityisesti materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden näkökulmasta.

Näyttely kysyy, millaisten yhteiskunnallisten haasteiden edessä olemme tulevaisuudessa ja miten muotoiluala pyrkii varautumaan haasteisiin. Entä miten tämän päivän muotoilu ja sen uudet suuntaukset hyödyntävät uusia materiaaleja? Miltä materiaalien tulevaisuus näyttää?

Kaisan tavoittaa numerosta 046 579 7187 ja sähköpostitse: hankkeet@ornamo.fi.

Ornamon ohjelma, syksy 2016

Helsinki Design Week 1.–11.9.2016
 Habitare 7.–11.9.2016
 Showroom 7.– 9.9.2016

Habitare Helsingin messukeskus, Messuaukio 1
 Habitaren lava ke 7.9. klo 10
 • **Vuoden 2016 Ornamo-säätiön stipendien jako**

Showroom Helsingin messukeskus, Messuaukio 1
 Showroomin lava ke 7.9. klo 11 ja pe 9.9. klo 11

• **Kannattava yrittäjyys**
 Miksi yrittäjän kannattaa olla ammattiliiton jäsen,
 Joel Salminen, Kenttä- ja järjestöyksikön johtaja,
 Tekniikan akateemiset TEK
 IPR-strategiasta tukea muotoilubisnekseen,
 Iiris Adenius, lakimies, Teollisuustaitteen Liitto Ornamo

Helsinki Design Week

Helsingin kaupungintalon juhlasali, Pohjoisesplanadi 11–13
 To 8.9. klo 8.30–13

• **Yhdessä parempaa kaupunkia**
Kaupunkimuotoilunkohtauspaikka -seminaari

Järjestäjinä ATL, Design Government, Grafia, Helsingin kaupunki,
 Ornamo ja SAFA. Ilmoittautuminen osoitteessa ornamo.fi

Helsinki Design Week Kattilahalli, Sörnäisten rantatie 22
 La 10.9. ja su 11.9. klo 10–16

• **Lasten viikonloppu**
 Ornamon ja Designmuseon Skidiakatemia -työpajat
 Työpaja rohkeudesta la 10.9.
 Ohjaajana muotoilija Laura Euro
 Työpaja ystävyydestä su 11.9.
 Ohjaajana muotoilija Silvia di Iorio

Helsinki Design Week Laituri, Narinkka 2
 Pe 2.9. klo 12.50–19

• **SITOn elävä kaupunki Laiturilla**
 Klo 13 Ornamon toiminnanjohtaja Salla Heinänen:
 Muotoilun yhteiskunnallinen vaikuttavuus

ARCHICAD 20

FIN-versio julki 28.9.
 Lue lisää: mad.fi/ac20

Arkista taidetta

Ruskan väriloisto
 67 x 67 mm
 2015
 yksityiskoelma

TRIO-OFFSET • HÖYLÄÄMÖTIE 3, 00380 HELSINKI • WWW.TRIO-OFFSET.FI
 JOHAN.HEINO@TRIO-OFFSET.FI • PUH. 040 511 1601
 TRIO-OFFSET ON OSA ALEKSI-PAINO OY:TA

**Ornamon
 Design
 Joulu
 Myyjäiset**

2.-4./12.'16

Vuoden odotetuin
 muotoilun ja taidekäsityön
 myyntitapahtuma tulee jälleen.

Ilmoittautuminen on alkanut.
 Lisätietoa: www.ornamo.fi/designjoulu

Kaapelitehdas, Merikaapelihalli ja Puristamo
 Tallberginkatu 1, Helsinki

everything is possible

Asiantuntevaa kansainvälistä kulttuuri- ja taidelogistiikkaa!

CHS Expo Freight • Airside Center • Rahtitie 3 • 01530 Vantaa • P 020 7669 420 • sales@chs.fi • www.chs.fi

Mood Fabric Mobile

Akustoiva seinäkirjoitus- ja magneettitaululla

STALA

Solutions for everyday life.

Stalan uusi Wood Rack - tuo lämmön lähellesi.

Ulos, sisään ja sille välille. Stalan uusi Wood Rack on tyylikäs tapa säilyttää ja kuljettaa polttopuita.

stala.fi/woodrack

www.lintex.fi

LINTEX

Outi Turpeisen teos Matkalla kotiin elävöittää Vantaan Tikkurilan uusittua keskustaa. Teosten teemoina ovat koti ja 1950-luku. Teos on osa isompaa teoskokonaisuutta, jossa ovat Turpeisen lisäksi mukana kolme muuta ornamolaista taiteilijaa: Jaana Brinck, Riikka Latva-Somppi ja Merja Ranki.

”TAITEESEEN SIOITETTU RAHA ON TAATUSTI VÄHEMMÄN KUIN SEN ANTAMA LISÄARVO RAKENNUKSELLE TAI ALUEELLE.

Meeri Urti

Taide tekee asuinalueesta persoonan

Taide nostaa tutkimusten mukaan rakennusten arvoa ja kirkastaa alueen imagoa. Seinäjoen asuntomessualueella taidetta käytetään myös viestimään toisista välittämisen tärkeydestä.

Teksti: **Aurora Airaskorpi ja Kirsi Haapamatti**

Viiime vuosina rakentamisen yhteydessä toteutettu taide on saanut selkeää nostetta, kun julkiset taidekohteet on nostettu julkiseen keskusteluun Prosentti taiteelle -hankkeen myötä. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan hankkeeseen osallistuivat vuosina 2014–2015 yhdessä Ornamon kanssa Taiteen edistämiskeskus, Suomen Taiteilijaseura, Arkkitehtuurin tiedotuskeskus sekä Ympäristötaiteen säätiö.

”Taide nostaa rakennusten arvoa. Taiteeseen sijoitettu raha on taatusti vähemmän kuin sen antama lisäarvo rakennukselle tai alueelle”, tiivistää Kaakkois-Suomen läänintaiteilija ja Valtion taideteostoimikuntaan kuuluva **Outi Turpeinen**. Prosentti taiteelle -hankkeen vuonna 2015 teettämässä tutkimuksessa 55 prosenttia vastaajista koki, että taide on lisännyt ostohalukkuutta, alueen arvostusta ja mahdollisesti vähentänyt ilkkivaltaa alueella.

Taiteen avulla voidaan myös vaikuttaa. Sekä Suomessa että Ruotsissa on taiteen avulla pystytty esimerkiksi nostamaan huonomaineisten alueiden imagoa. Nyt Turpeinen on muun muassa Kouvolassa mukana hankkeessa, jossa yhteisötaiteen avulla pyritään parantamaan alueella toimivien vuokralaisten yhteishenkeä.

Prosenttitaidetta paikallisvoimin Niin kutsuttu prosenttitaide tarkoittaa julkista taidetta, jonka hankkimiseen on osoitettu tietty summa usein jo rakennushankkeen budjetista. Tai-

de ei siis ilmesty tilaan tyhjästä, vaan se suunnitellaan parhaimmillaan osaksi tilaa jo rakennuksen tai alueen rakentamisen alkuvaiheessa.

Elokuussa päättyneillä Seinäjoen asuntomessuilla prosenttiperiaate toteutui paikallisvoimin.

”Kaupunki pyysi alueella asuvia tai täältä kotoisin olevia taiteilijoita suunnittelemaan taidetta asuinalueelle. Haluttiin ihmisiä yhdistävää ja Pruukinrannan messualueen luonnonläheistä ympäristöä korostavaa taidetta”, Seinäjoen kaupungin näytelykoordinaattori **Sanna Karimäki-Nuutinen** kertoo.

Päivi Rintaniemen massiivinen Big hug -veistos tuo alueella liikkuville ja asukkaille hymyn huulille sympaattisella halattavalla hahmollaan. **Elina Lindin** Tervahauta on toiminnallinen ympäristöteos; tervahaudan muotoon veistetty, kaupunkiviljelyyn tarkoitettujen kasvatustarvikkeiden muodostelma.

Lisäksi Pruukinrantaa somistavat lasten ja nuorten tekemät taideteokset. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin ja Taidekoulu Oivan kautta mukana taiteen tekemisessä oli kaikkiaan noin 170 lasta ja nuorta.

”Taide profiloituu aluetta. Se tuo sille persoonallisuutta, erottaa sen muista asuntomessualueista ja asuinalueista. Alueen taide on herättänyt paljon positiivista huomiota. Tavoitteena oli muun muassa toisista välittämisen tärkeydestä viestittäminen”, Karimäki-Nuutinen kertoo.

Seinäjoen kaupunki rahoitti Rintaniemen ja Lindin teokset prosenttiperi-

aatteella, ja kaupunki sai taidehankkeeseen Taiteen edistämiskeskuksen avustuksen. •

Eetu Keväthänki

Päivi Rintaniemen kolmimetrisen betoniveistos A Big Hug ilmentää yhteisöllisyyttä ja toisesta välittämistä. Teoksen alueelle valinnee raadin perusteluissa teosta pidettiin huomiota herättävänä ja näyttävänä, mutta samalla sympaattisena tervetuloitukseksi uudelle asuinalueelle.

Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä

Taiteen ja kulttuurin on tutkittu lisäävän yhteenkuuluvuuden tunnetta ja sosiaalista kanssakäymistä ihmisten välillä sekä edistävän työhyvinvointia ja kuntoutumista. Taidelähtöisten toimintamuiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa on tunnustettu esimerkiksi Opetus- ja kulttuuriministeriön Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia-toimintaohjelmassa.

Netissä kerromme lisää taiteen yhteydestä hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen. Lue osoitteesta ornamo.fi taiteilija Maiju Ahlgrénin yhteisötaideteoksista sekä Hyvinkään Sairaalanmäen taideohjelmasta, joka on yksi tänä vuonna Taiteen edistämiskeskuksen prosenttitukea saaneista hankkeista.

ARTHEL SINKKI (FIN)

7-11 SEPT 2016

An international event for contemporary art in connection with the Habitare furniture, interior and design fair at Messukeskus, Helsinki.

Tickets from shop.messukeskus.com

ArtHelsinki's international program for professionals will, through its themes, explore the art market of the future, the digitalization of art, and the interaction between the commercial and non-commercial art worlds.

The program to be held in English will feature Finnish and international experts in the field of art.

For further information: www.arthelsinki.com

Download the Messukeskus app to your iOS or Android phone and make the most of your visit! mobiili.messukeskushelsinki.fi

Olo – Mærkbart

Kouvolan taidemuseo Poikilo
29.9.2016 – 8.1.2017

Uusinta taideteollisen alan nykytaidetta Suomesta ja Tanskasta.

28.9. ohjelma:
klo 16.30–18 miniseminaari
klo 18–20 näyttelyn avajaiset

www.artists-o.fi

Tiia Matikainen, Järstys

Taiteilijat O ry 10 vuotta

JOHTOLANKA

10. Tekstiilitaitteen Triennaali

Museokeskus Vapriikki Tampere
23.9.2016 – 5.2.2017

Uutta suomalaista tekstiilitaidetta.

Näyttely auki 23.9. lähtien
- tutustu ohjelmaan
www.vapriikki.fi/tapahtumat

www.facebook.com/TEXOry

Hanna Kaisa Vainio, Pyykinmäki 1. Sumiainen. 1.9.2012

Tekstiilitaiteilijat TEXO ry 60 vuotta

Lakimies tukenasi

Tarvitsetko apua juridisissa kysymyksissä?
Haluatko tarkistaa työopimuksesi?
Askarruttavatko aineettomiin oikeuksiin tai kannattavuuden kehittämiseen liittyvät asiat?

Ornamon lakimies Iris Adenius vastaa
Ornamon jäsenten kyselyihin tiistaisin ja torstaisin
klo 9.00-17.00. Puh: 043 2112 723.

Muina arkipäivinä voi lähettää sähköpostia
os. iiris.adenius@ornamo.fi.

Palvelu on jäsenille maksutonta.

TYÖHUONEELLA

SARITA KOMUKOSKI

Keraamikon työhuoneella varasto, showroom ja pakkaamo ovat yhdessä tilassa. Työhuoneen pienuus yksinkertaistaa työprosessia.

"Olen keraamikko (TäM) Espoosta ja työskentelen Finnoontielleä pienen punaisen puutalon alakerrassa.

Työtilani on vaatimaton ja ihana. Etäisyys kodista on lähes täydellinen. Työmatka polkupyörällä keskuspuiston läpi siirtää ajatukset työskentelyyn pehmeästi. Miljö on inspiroiva; metsäkaurit

kuljeskelevat toisinaan ikkunan alla ja oravat pomppivat puissa. Talon yläkerrassa maalaa kaksi kuvataiteilijaa ja naapurina on Kahvila Galleria Talli.

Olen työskennellyt Finnoossa noin kaksi vuotta. Edellisessä työhuoneessa Helsingin Mäkelänkadulla työskentelin 17 vuotta. Tilasta piti muuttaa pois, koska talo rakennettiin täyteen itsepalveluvastaroja. Uusi tila löytyi vaivatta yhteistyökumppanin avulla.

Keramiikan valmistus työhuoneella on mukavaa ja dynaamista. Työskentelyn eri vaiheet jakautuvat eri huoneisiin. Keittiössä viimeistelen, lasitan ja poltan

tuotteeni. Makuukamarissa valmistan ja kuivatan vatini sekä säilytän raakapoltetut tuotteet. Olohuone on varasto, showroom ja pakkaamo. Työhuoneen pienuus on hyvällä tavalla yksinkertaistanut työprosessia ja myös tavaran määrää.

Päätuotteeni on neliskanttinen uniikki käyttövati Ruutu. Uusi työtila on inspiroinut tekemään uusia vateja. Niinpä mallistostani löytyy muun muassa Pilvi-, Kukka-, ja Lehtivateja. Uusien tuotteiden valmistus on hauskaa.

Olen toiminut studiokeraamikkona kohta 20 vuotta. Sitä pitää jotenkin juhlistaa. Miten, se on vielä itsellekin täysi arvoitus." •

KUUKAUDEN TAITEILIJAJA > SYYSKUU 2016

Ulla-Maija Vikman

Kun teen kaksimetrisen neliötyön otan puuriman, jossa on 499 reikää kahdessa rivissä. Reikiin sidon 48 langan nippuja, jotka olen maalanut pingotettuina työpöydille, höyryttänyt ja pessyt. 23 952 lankaa yhteensä. Usein maalaan langat kolmesti. Viskoosilanka on kiitollista värjätä ja laskeutuu kauniisti.

Paljon tekemistä, mutta se ei ole olennaista. Lopputuloksen toivon olevan vaivattoman näköinen.

Lähtökohta voi olla luonnonhavainto, näyttelyssä tai kirjassa nähty maa-laus. Myös tekeillä oleva työ poikii uusia. Vuoropuhelu tilan kanssa inspiroi. Pinnistelen kohti keveyttä ja vapauden tuntua. •

O:n kuukauden taiteilija:
Syyskuu 2016

<https://vimeo.com/176124101>

Vikmanin työtä esittelevä video, jonka Tekstiilitaiteilijat TEXO on tuottanut juhlavuotensa kunniaksi.

Ulla-Maija Vikman 1996
Bubo bubo
Kuva: Sameli Rantanen

Ulla-Maija Vikman
väritestejä
Kuva: Ulla-Maija Vikman

KUUKAUDEN TAITEILIJAJA

> LOKAKUU 2016

Caroline Slotte

Materiaalipohjainen taide on lähellä sydäntäni. Käytän teoksissaan esineitä ja materiaaleja, jotka liittyvät yksityisiin ja yhteisiin muistoihin. Keskeistä työskentelyprosessissani on vuoropuhelu materiaalin kanssa. Muokkaan materiaalia leikkaamalla, veistämällä, hiomalla tai yhdistämällä.

Tracing-sarjassa maisema-aiheisen lautasen sinistä kobolttikuviota on poistettu vaiheittain hiekkapuhaltamalla. Kerros kerrokselta motiivi muuttuu kolmiulotteiseksi, kunnes jäljelle jää vain kalpea jälkikuva, kuin esineeseen vajonnut muisto alkuperäisestä kuvasta. •

O:n kuukauden taiteilija:
Lokakuu 2016
<http://carolineslotte.com>

From the series Tracing
Työstetty ready-made, Ø: 24 cm, 2015
Kuva: Caroline Slotte

From the series Tracing
Työstetty ready-made, Ø: 22 cm, 2015
Kuva: Caroline Slotte

From the series Tracing
Työstetty ready-made, Ø: 20 cm, 2015
Kuva: Caroline Slotte

ORNAMON
LEHTI

Ornamon lehti 3/2016

Ornamon jäsenlehti toteutetaan Gerda ja Salomo Wuorion säätiön tuella.

Päätoimittaja Salla Heinänen
Toimitussihteeri Johanna Lassy-Mäntyvaara
media@ornamo.fi, p. 043 211 0755
Taitto Kubo Creative Agency
Ornamon ilmoitukset ja ilmoitusmyynti, toimitus
Minna Borg, minna.borg@ornamo.fi, p. 046 878 2570

4 numeroa vuodessa

1/16	2.2.	1.3.
2/16	23.4.	24.5.
3/16	2.8.	1.9.
4/16	29.10.	29.11.

Aineistovaatimus	offset (CMYK)
Painos	3 500 kpl
Painopaikka	Trio-Offset
Koko	210 x 280
Paperi	Galerie Art Volume (115 g, kansi 170 g)

Ilmoitushinnat (ei alvia)

Hinnat 4-väri-ilmoituksille (CMYK)	
1/4 s. 97 x 132 mm	400 €
1/2 s. pysty 97 x 280 mm + 3 mm bleed	550 €
1/2 s. vaaka 210 x 132 mm + 3 mm bleed	550 €
1/1 s. 210 x 280 mm + 3 mm bleed	800 €
Takakannen tai etukannen sisäsivu	
210 x 280 mm + 3 mm bleed	850 €
Takakansi	
210 x 240 mm + 3 mm bleed	900 €

Materiaali lehteen tulee toimittaa aineistopäivään mennessä osoitteeseen: media@ornamo.fi. Ilmoitukset pdf-muodossa (painokelpoisina). Erilliset kuvatiedostot jpeg- tai tiff-kuvina, painokelpoisina, resoluutio 300 dpi.

Mediakortti: ornamo.fi/ornamon-lehti

Tiedustelut: Minna Borg p. 046 878 2570, minna.borg@ornamo.fi

Ornamon jäsenlehden sähköinen versio on luettavissa kotisivujen jäsenpalveluita-osiossa. Linkki lehteen lähetetään jäsenille viikkotiedotteissa. Tunnukset voi pyytää osoitteesta: ornamo.fi/kirjautu

ISSN 2341-7781 (painettu)
ISSN 2341-779X (verkkajulkaisu)

Teollisuustaiteen Liitto Ornamo Industrikonstföbundet Ornamo The Finnish Association of Designers

Salla Heinänen
Toiminnanjohtaja
salla.heinanen@ornamo.fi

Iiris Adenius
Lakimies
p. 043 2112 723
Ti ja to klo 9–17
iiris.adenius@ornamo.fi

Asta Boman-Björkell
Asiantuntija, muotoilu
Hankkeet, tutkimukset, jäsenpalvelu
p. 046 878 2571
asta.boman@ornamo.fi

Minna Borg
Markkinointipäällikkö
Ornamon lehti, ilmoitusmyynti
p. 046 878 2570
minna.borg@ornamo.fi

Petra Ilonen
Muotoilun projektipäällikkö, jäsenpalvelu
Finnishdesigners-portfoliot, viikkotiedote
p. 046 878 2572
muotoilu@ornamo.fi

Marika Laakko
Ts. Pääsihteeri Sisustusarkkitehdit SIO
p. 046 878 2573
office@sio.fi

Johanna Lassy-Mäntyvaara
Ts. Viestintäpäällikkö
Asiantuntijaviestintä, mediasuhteet,
Ornamon lehden toimitussihteeri
p. 043 211 0755
media@ornamo.fi

Anna Rikkinen
Asiantuntija, taide
Hankkeet, kehitystyö,
jäsenpalvelu
p. 044 743 3577
anna.rikkinen@ornamo.fi

Katri Wahlström
Talous- ja hallintosihteeri, jäsenasiat
p. (09) 687 7740
office@ornamo.fi

Teollisuustaiteen Liitto Ornamo

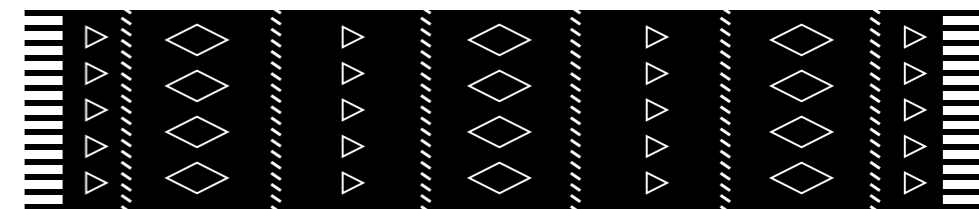
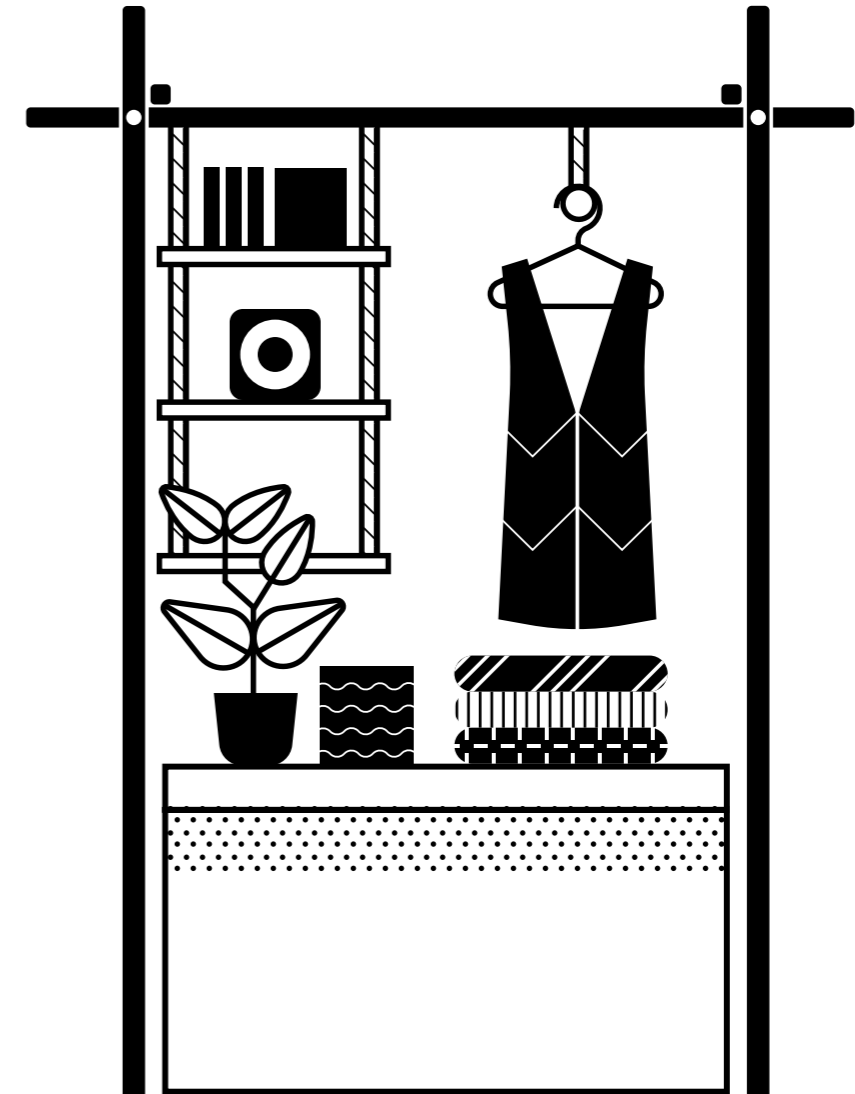
Annankatu 16 B 35–36
00120 Helsinki
ornamo.fi
finnishdesigners.fi

Ornamon toimisto on avoinna
ark. klo 9–17, suljettu heinäkuussa.

KIINTEITÄ KOJUJA,
VAIHTUVIA SUUNNITTELIJOITA.

OLETKO SINÄ YKSI MEISTÄ?

TUOTEHAKU KÄYNNISSÄ NYT.

PUF

ma - pe 11-19 la 11-16
Forum Kortteli, Turku
pufdesignmarket.com
@pufdesignmarket

Itella Green

Kiire? Deadline edessä? Hae kuppi kahvia ja istahda Scoop-sohvapöydän ääreen. Vaihda kuulumisia, rentoudu hieman. Ehkä kiirekään ei enää tunnu kiireeltä. Scoopit ovat keveitä ja monikäyttöisiä. Kansivaihtoehtoja on lukuisia ja jalusta on saatavissa kaikissa sateenkaaren väreissä. **#scooptable #bymartela #iiroviljanen #designfromfinland #inspiringcolours**

Inspiring
spaces

Martela

Scoop

DESIGN **IIRO VILJANEN**

